

Silta

Tamperelainen
seurakuntalehti

joulukuu 2024

siltalehti.fi

Tulkoon joulu!
Tampereen
seurakuntien
joulunajan tapahtumia:

B-osa

**Vanhan kirkon
suunnittelija Charles
Bassi saattoi tuskailla:**

**"Kivi- vai puukirkko...
Päättäkää jo!"**

Sivut A 8–10

Kuvitus: Emil Bobyrev

Kuva: Asta Kettunen

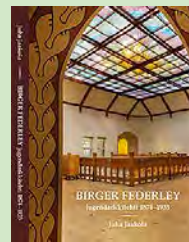

Köyhän
leipä on
turhan
lujassa
Sivut A 6–7

Kuva: Marco Peretto

Jouluperinteet
tulevat usein
ympäri
maailmaa
Sivu A 18

Kirkkojenkin
suunnittelija
näyttelyssä
ja kirjassa
Sivu A 19

PÄÄKIRJOITUS

Kirsi Airikka
päätoimittaja

Tampere 4.12.2024

Tutut perinteet
tuovat turvaa

Joulun odotus ja valmistelut alkoivat monissa kodeissa viime sunnuntaina, kun vietettiin ensimmäistä adventtia.

Adventti tulee latinankielisestä sanasta *adventus*, saapuminen. Kristityille adventti on odotuksen aikaa, jolloin odotetaan Jeesuksen syntymää. Liturgiaan se on otettu mukaan jo 500-luvulla.

”Jotta joulun odotus olisi erityistä aikaa, keksittiin eri puolilla kristillistä maailmaa keinoja odotuksen korostamiseen”, kirjoittaa taiteentutkija Liisa Väisänen kirjassaan *Symbolien joulu*. Meille suomalaisille odotuksen tutuimpia vertauskuvia lienevät adventtikynttilät ja joulukalenterit.

Joulun odotusta ja juhlaan valmistautumista varjostavat viime vuosien surulliset tapahtumat maailmalla. Sotiminen Lähi-idässä ja Ukrainassa sekä murheelliset uutiset tuhansien ihmisten kuolemasta ovat pysäyttäneitä.

Luonnonkatastrofit kuten myrskyt, rankkasateet ja tulvat ympäri maailmaa ovat nekin aiheuttaneet paljon kuolemaa ja tuhoa. Media tuo maailman kriisit lähelle, mikä aiheuttaa monissa ihmisissä pelkoa ja ahdistusta. Toisaalta synkkiin uutisiin voi myös turtua, ja maailmankuva alkaa kynnistyä.

Ei ihme, että moni miettii elämän mielekkyyttä ja etsii sille merkitystä näinä epävarmoina aikoina. Tutut perinteet ja juhla- ja valmisteluiden tekeminen voivat kuitenkin tuoda helpotusta epävarmuuteen ja toivottomuuteen. Joulun aikaan kuuluu usein myös kokoontu-

Ei ihme, että moni miettii elämän mielekkyyttä ja etsii sille merkitystä näinä epävarmoina aikoina.

minen ystävien, perheen ja suvun kesken, mikä luo yhteyttä ja turvallista oloa.

Moni virittäytyy joulun odotukseen Kauneimmat Joululaulut-tilaisuuksissa ja konserteissa, joita järjestetään runsaasti Tampereen kirkkoissa ja muissa seurakuntatiloissa. Myös kynttilöiden sytyttäminen läheisten haudoilla aattona on monissa perheissä tärkeä perinne.

Joulumielen voi myös saada sydämeensä, kun kääntää katseen lähimmäiseen – täällä kotikaupungissa tai jossakin kaukana. Kirkolla ja järjestöillä on lukuisia kanavia, joiden kautta voi tukea hätää kärsiviä ja avun tarpeessa olevia ihmisiä ympäri maailmaa.

Lahjoittamalla Kirkon Ulkomaanavun joulukeräykseen voi tukea esimerkiksi ukrainalaisten lasten koulunkäyntiä. Gazassa ja Libanonissa järjestö auttaa muun muassa tarjoamalla hätäapua ja psykososiaalista tukea sekä tukemalla lasten koulunkäyntiä.

Myös Suomen Lähetysseuran kautta voi auttaa maailman lapsia, ja katastrofikeräys antaa humanitaarista apua ihmisille maailman kriisitalanteissa.

Lahjoittamalla Tampereen seurakuntien Ruokapankin keräykseen voi auttaa vähävaraisia tamperelaisia ihmisiä.

Tapoja virittäytyä joulun tunnelmaan ja juhlahyphen viettoon on niin monenlaisia kuin on meitä ihmisiäkin. Tärkeintä on, että jokainen voi viettää itselleen merkityksellistä juhlaa – pakkopullaa se ei saisi olla kenellekään.

Siunattua ja merkityksellistä joulua *Sillan* lukijoille! ♦

Joulukuu

TULEVAT PYHÄT 6.12.2024–6.1.2025

6.12. Itsenäisyys

Kukaan ei ole itsenäinen yksin. Itsenäisyys on yhteinen. (Jaak. 3:13–18)

8.12. Rauha päivässä

”Luon hetkessä rauhan!” Luottaisiko? (Hoos. 2:20–22)

15.12. Kastajan fanit

Jeesus: Fanittakaa vaan, mutta oikeista syistä! (Matt. 11:2–10)

22.12. Tosimies

Joosef ryhtyi isäksi toisen lapselle. Niinkin voi Messiaan vastaanottaa. (Matt. 1:18–24)

24.12. Aatto

Ensimmäisen veropäivän klikkiotsikko ei ole tulojen suuruus. (Luuk. 2:1–14)

25.12. Nyt Betlehemiin!

”Paimenet lähtivät kiireesti.” (Luuk. 2:1–20)

26.12. Voitonmerkki

Stefanoksen nimi merkitsee kruunua. (Ap. t. 6:8–7:60)

29.12. Jumalan lunttilappu

”Käsieni ihoon minä olen sinut piirtänyt.” (Jes. 49:13–16)

31.12. Uudenvuoden ennustus

”Herra varjelee sinun lähtösi ja tulosi.” (Ps. 121)

1.1.2025 Kenen nimissä?

Kenelle ja mille elät? (Ap. t. 4:8–12)

5.1.2025 Kadonnut lapsi

Jeesuksen kolmen päivän karkumatka. (Luuk. 2:41–52)

6.1.2025 Loppiainen

Nosta silmäsi, astu valoon. (Jes. 60:1–6)

PUUSEPPÄ JOOSEF

Espanjan Valenciassa vietetään upeaa juhlaa Joosefin kunniaksi. Koko vuoden taiteilijat valmistavat puisia taideteoksia, jotka viikoksi sijoitetaan keskuskaukiolle. Pyhän Joosefin päivänä ne kaikki poltetaan suuressa kokossa tuhansien ihmisten edessä.

”Kaikki tuo valtava työ aivan turhaan”, sanoi eräs katselija liekkien noustessa taivaalle.

”Sinäkin tulet kerran päiviesi päähän”, totesi toinen vierestä. ”Kuvittele, että enkeli silloin sanoisi Jumalalle: ’Kaikki aivan turhan takia.’”

PALSTAN TEKSTIT: **Matti Huotari**

Kuva: Aarne Ormio

HEILMI

Tehdäkseen hyviä suuria tekoja ihminen joutuu tekemään hyviä pieniä tekoja ja toisin päin. Ei voi rakastaa omaa lastaan ja samalla vihata muukalaista. Sellainen elämä ei ole moraalista, sillä ikuisuuden silmissä lapsesi on muukalainen ja siksi jokaista muukalaista kuuluu rakastaa kuin omaa lasta.

Ivar Grandell Kjell Westön romaanissa *Missä kuljimme kerran*

Kuva: Hannu Jukola

Kaukajärven puretun seurakuntatalon tilalle on tullut seurakunnille 42 asuntoa. Tämän lisäksi tontille valmistui kuukautta aikaisemmin 78 asunnon osaketalo Tampereen Hymni.

Miten seurakuntayhtymällä menee talouden saralla?

Tampereen seurakuntien yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyi marraskuussa seurakuntayhtymän ja hautainhoitorahaston toimintasuunnitelman ja talousarvion ensi vuodelle.

Vuoden 2025 talousarviossa toiminnan tuottojen määrä on 20 miljoonaa euroa. Kasvua tämän vuoden talousarvioon on 5,2 prosenttia. Toimintakulut ovat 54,6 miljoonaa euroa, jossa kasvua on 5,3 prosenttia. Henkilöstökulut kasvavat 4,4 prosenttia ja toimintakate 5,3 prosenttia.

Kirkollisveroja odotetaan kertyvän 42 miljoonaa euroa. Kirkollisveroprosentti on edelleen 1,25. Kirkollisverotulojen odotetaan kasvavan Tampereen asukasmäärän kasvun ja jäsenten verotettavan tulon kasvun takia sekä hallituksen sopimien verotusperuste muutoksien takia.

Ansiotulovähennyksen poistuminen lisää kuntien ja sen myötä seurakuntien verotuloja. Valtion rahoitusta on budjetoitu 3,8 miljoonaa euroa.

Merkitävimmät yksittäiset hankkeet ensi vuonna ovat Hervannan kirkon peruskorjauksen jatkaminen ja Vatialan kappelin peruskorjauksen aloittaminen sekä Vatialan hautausmaahuollon tilojen rakentaminen. Näiden osuus on 10,3 miljoonaa euroa.

1 Miltä Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymän taloustilanne näyttää, talousjohtaja Birgitta Bragge?

– Lyhyellä tähtämällä seurakun-

tayhtymän taloustilannetta voi luonnehtia kohtuulliseksi.

– Kirkollisverotulossa on vielä kasvutusta. Vuosikate riittää suunnitelman mukaisiin poistoihin ja lainojen lyhennyksiin. Toisaalta rahavarat vähenevät korkean investointiohjelman takia. Vähennys vuonna 2025 voidaan kuitenkin kattaa vuonna 2023 kertyneillä rahavarojen lisäyksellä.

2 Millaisia haasteita Tampereen seurakuntien taloudessa on?

– Investointiohjelma on suhteellisen raskas. Kappaleiden ja kirkkojen peruskorjaukset tarvitsevat varoja.

– Pidemmällä tähtämällä epävarmuus kirkollisverotulon kehityksestä kasvaa. Samoin valtion rahoituksen riittävyys niihin toimintoihin, joiden kuluja valtion rahoituksella tulee kattaa.

– Kirkolliskokous hyväksyi marraskuussa valtion rahoituksen uudet jakoperusteet. Vuosina 2025–2026 siitä puolet jaetaan vanhojen ja puolet uusien jakoperusteiden mukaan. Tampereen seurakuntien saama valtion rahoitus vähenee ensi vuonna vajaat 1,3 miljoonaa euroa kuluvaan vuoteen verrattuna.

3 Millainen osuus tuloista saadaan vuokraamisesta?

– Kokonaistuloista noin kuusi euroa sadasta tulee asuntojen, tonttien, kiinteistöjen ja liike- ja toimistohuoneistojen vuokratuloista.

4 Mikä osuus Tampereen seurakuntien asunnoista on niin sanottuja kohtuuhintaisia asuntoja, kiinteistöomaisuuden hoidon ja hallinnon asiantuntija Sanna Heinonen Tampereen seurakuntien kiinteistöpalveluista?

– Meillä on kaksi Ara-kohdetta: As Oy Lampirivissä Annalassa 20 ja As Oy Tampereen Keskisenkatu 20:ssä Kaukajärvellä 42 asuntoa. Nämä kohteet edustavat kaikista seurakuntayhtymän asunnoista noin neljäsosaa.

– Ara-vuokra-asunnot ovat valtion tuella rakennettuja vuokra-asuntoja, joilla pyritään turvaamaan kohtuuhintainen asuminen kiireellisessä asunnontarpeessa oleville ja pienituloisille. – Muussa asuntokannassamme on markkinoihin nähden hieman kohtuullisempi vuokrataso.

Yhteinen kirkkoneuvosto teki vuonna 2021 päätöksen Kirkkoasunnot Oy:n perustamisesta. Sen yhtiöjärjestys on korkotukilain mukainen ja toimialana aravalainsäädännössä tarkoitettujen vuokra-asuntojen rakennuttaminen, omistaminen ja vuokraaminen.

5 Miten Kirkkoasunnot-osakeyhtiön perustaminen on muuttanut tilannetta?

– Asunnot saatiin vuokrattua nopeasti, ja niille oli kova kysyntä. Tällä hetkellä vapaana Keskisenkadulla on ainoastaan yksi asunto. ♦

Asta Kettunen

Teiskon kirkon muutoshanke etenemässä

Teiskon seurakuntatalosta luopumisen jälkeen alueelle on kaivattu toiminnallista tilaa. Kesään mennessä alkavien muutostöiden tavoitteena onkin kirkon monikäyttöisyyden ja saavutettavuuden lisääminen.

Kirkkosalista poistetaan penkkejä. Pohjoisristivarteen rakennetaan esteetön wc-tila ja minikeittiö, eteläristivarteen monitoimitila erityisesti lapsille. Kuorialueelle toteutetaan luiska.

Sakastissa tehdään sisäilman laatua parantavia korjauksia, ja erillinen toimituskappeli poistetaan. Albert Edelfeltin lasimaalaus sijoitetaan uuteen paikkaan. Sakastiin tulee keittiövarustus.

Eryistä huomiota kiinnitetään kirkon alapohjan kosteushaasteisiin ja sisäilmatekniikkaan.

Teiskon kirkkoa on korjattu ennenkin. Suurimmat muutokset ovat arkkitehti Josef Stenbäckin vuoden 1906 muutoshanke ja arkkitehti Bertel Strömmerin suunnitelmien mukaan toteutettu peruskorjaus vuonna 1961.

Sisätilassa näkyvät vuoden 1906 muutoksista muun muassa kirkon penkit ja saarnatuoli. Bertel Strömmerin peruskorjauksessa uusittiin kirkon sisävälytys ja alttarialue sekä muutettiin sakastin tilajärjestelyjä. Myös ovia muokattiin ajalleen tyyppisemmiksi.

Tampereen seurakuntien yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyi Arkkitehtitoimisto Hanna Lyytisen johdolla laaditut muutossuunnitelmat marraskuussa. Hanke on tarkoitus kilpailuttaa alkavana talvena ja saada valmiiksi ensi vuoden aikana. Rahaa on varattu yhteensä 850 000 euroa.

Kuva: Hannu Jukola

Vuonna 1788 valmistunut Teiskon kirkko on muuttunut vuosisatojen varrella sekä ulko- että sisäpuolelta.

Remontti alkaa Seurakuntien kiinteistössä

Kunnostustyöt Hämeenkatu 28:n liikekiinteistön hotelliosassa alkavat tammikuussa ja kestävät kesäkuun loppuun. Aikataulu täsmentyy urakakilpailutuksessa. Hankkeen tavoitekuittaus hisseineen on noin 3,6 miljoonaa euroa.

Sopimus nykyisen vuokralaisen kanssa päättyi vuoden lopussa. Hotellitoinnasta vastaa jatkossa Uhandu, joka perustaa vuokraamista varten erillisen yhtiön. 17 vuoden vuokrasopimusta voidaan jatkaa 15 vuodelle.

Hotellitilaisuus sijoittuu nyt talon kerroksiin 3–8. Jatkossa myös koko 9. kerros vuokrataan hotellin käyttöön.

Lähetysseuralta katastrofiapua Pohjois-Thaimaan tulviin

Historiallisen pahoista tulvista kärsineet perheet saavat Lähetysseuran avulla terveys- ja ruoka-apua Chiang Rain alueella Thaimaassa. Rankkasateiden aiheuttamat tulvat ovat hukuttaneet koteja ja teitä, ja useita siltoja on suljettu.

Lähetysseura on myöntänyt katastrofi-

rofirahastostaan 30 000 euroa käytettäväksi ruoka-apuun, lääkkeisiin, hygieniatuotteisiin sekä pyörätuoliin. Tuen saajina on noin 200–300 eniten apua tarvitsevaa perhettä, 10 henkilöä vanhainkodeissa ja vammaistenhoitokeskuksissa, 90–100 lasta turvakodissa sekä

50–60 oppilasta sisäoppilaitoksessa.

Avun toimittaa perille Lähetysseuran paikalliskumppani, Thaimaan evankelis-luterilaisen kirkon (ELCT) diakonia-osasto. Kirkolla on useita seurakuntia alueella. Suomen Lähetysseura tekee alueella kieli- ja raamatunkäännöstyötä.

Kuva: Kati Kovainen / Turva

Tampereen seurakuntien diakonian ja yhteiskuntavastuun johtaja Ville Aalo esitteli Ruokapankin toimintaa Turvan toimitusjohtaja Ville Rauniolle marraskuun alussa.

Turva teki lahjoituksen Ruokapankille

Tampereen seurakuntien Ruokapankki on saanut suuren lahjoituksen. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva lahjoittaa Ruokapankille 21 000 euroa. Kyseessä on jo viides kerta, kun Turva lahjoittaa huomattavan summan ruoka-apuun.

– Sydämelliset kiitokset Turvalle. On todella arvokasta, että lahjoituksilla on näin pitkä jatkumo, sanoo Tampereen seurakuntien ruoka-avun asiantuntija **Marja Palkonen**.

– Turvan antama apu on välttämätöntä, että selviämme ja pystymme varmistamaan tamperelaisten ruokaturvaa.

Turvan toimitusjohtaja **Ville Raunio** kertoo yrityksen

haluavan edistää hyväntekeväisyyslahjoituksilla laajemmin yhteiskunnan hyvinvointia.

– Arvostamme suuresti työtä, jolla Ruokapankki tukee yhteisöä lähellämme, joten valitsimme Ruokapankin yhdeksi lahjoituskohteeksemme myös tänä vuonna. Apumme ohjautuu merkityksellisellä ja konkreettisella tavalla sinne, missä sitä todella tarvitaan, sanoo Raunio.

– Uskomme, että pienilläkin teoilla voi olla suuri vaikutus avun saajalle, ja toivomme lahjoituksemme kannustavan muitakin mukaan ottamaan askeleita kohti yhteistä hyvää.

Yritys lahjoittaa tänä vuonna myös Pelastakaa Lapset

-yhdistyksen kautta Ukrainan lapsille 30 000 euroa, Perhehoitoliitolle 25 000 euroa ja Suomen luonnonsuojeluliiton metsätyölle 24 000 euroa.

Ruokapankin saama lahjoitus käytetään lyhentämättömänä ruoka-apua tarvitsevien tamperelaisten hyväksi.

Vuonna 2023 Ruokapankki yhteistyökumppaneineen jakoi 177 528 ruoka-avustusta. Kuluvan vuoden tammi-elo-kuussa avustuksenottoja on ollut 110 070. Yhteen avustukseen voi sisältyä useita ruokakasseja, jos hakijalla on suuri perhe. ♦

Kaarina Lehtisalo

Keskustan kirkot hiilineutraaliin kaukolämpöön

Tampereen ev.lut. seurakuntien rakennusten energiankäyttöön liittyvä päästöjen vähentäminen etenee. Joulukuusta alkaen Tampereen keskustassa sijaitsevat Tuomiokirkkoseurakunnan kirkot, Tuomiokirkko, Kalevan kirkko, Aleksanterin kirkko, Vanha kirkko ja Finlaysonin kirkko siirretään hiilineutraaliin kaukolämpöön.

Nämä viisi kirkkoa edustavat yhteensä lähes 20 prosentin osuutta seurakuntayhtymän kaukolämmön kulutuksesta. Ne kuluttavat kaukolämpöä vuosittain 2000 MWh.

Askel eteenpäin

– Muutoksen myötä seurakuntayhtymän tavoite rakennusten energian käytön hiilineutraaliudesta ottaa taas askeleen eteenpäin. Ratkaisun myötä olemme hienosti vuonna 2018 laaditun tiekartan päästö-

Kuva: Asia Kettunen

hennyspolulla, sanoo seurakuntayhtymän kiinteistöjohtaja **Heikki Päätalo**.

Suurimmat muutokset, kuten siirtymi-

nen hiilidioksidivapaaseen sähkөөn vuoden 2021 alussa, on jo tehty, ja päästötömyyden tavoitteista on saavutettu 85 prosenttia.

Sopimus hiilineutraalin kaukolämmön toimitamisesta on tehty Tampereen Energian kanssa. Tavoitteena on siirtää asteittain muutkin kaukolämpöä käyttävät Tampereen kirkot ja kiinteistöt hiilineutraaliin kaukolämpöön.

– Tampereen Energia tekee osaltaan esimerkillistä työtä vastuullisena energiantuottajana. Tampereella kaukolämmön päästökerroin on jo nyt varsin hyvällä tasolla, mutta halusimme tällä ratkaisulla päästä vielä vähän nopeammin kohti omia tavoitteitamme, sanoo Päätalo.

Tampereen Energian tavoitteena on, että Tampereen kaikki kaukolämpö on hiili-

neutraalia viimeistään vuonna 2030, minkä jälkeen tavoitteellaan hiileneutraalisuutta.

Tampereen seurakuntien kiinteistöpalveluissa päästöjen vähentämiseen on kiinnitetty huomiota jo pitkään.

– Rakennusten energiankulutus on vaikutuksiltaan huomattava. Siihen liittyvä seuranta ja tavoitteiden asettaminen on ollut luontevaa, ja päästöjen vähentämisen tavoitteita onkin asetettu varsin kunnianhimoisesti. Päästöjen laajempaan laskentaa kehitetään sekä Tampereen seurakuntayhtymän että koko Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tasolla aktiivisesti, kertoo Päätalo.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä. ♦

Kaarina Lehtisalo

Kirkolliskokous otti kantaa kirkon rahojen leikkaukseen

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous lähetti valtioneuvostolle kannanottonsa esitetystä kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin tarkoitettujen valtion rahoituksen leikkauksesta. Toteutukseen esitys laskisi rahoitusta pysyvästi noin 20 miljoonalla eurolla.

Valtion rahoitus on korvaus seurakunnille ja seurakuntayhtymille annetuista lakisääteisistä tehtävistä. Kirkko vastaa kaikkien, myös kirkkoon kuulumattomien, vainajien hautaamisesta. Se pitää huolta kulttuuriperinnöstä ja ylläpitää osaltaan väestökirjanpitoa.

Kirkolliskokouksen mukaan esitetty leikkaus rikkoisi perustuslakia, heikentäisi yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden kannalta tärkeää toimintaa ja uhkaksi nostaa hautaustoimen maksuja. Hautaustoimilakia tulisikin ryhtyä uudistamaan välittömästi.

Uusi valaistus tavoittelee klassista tunnelmaa

Vanha kirkko sai odotetun ulkovalaistuksen aivan 200-vuotispäiviensä kynnyksellä. Rakennusta kunnioittavan, pysyvän julkisivuvalaistuksen on suunnitellut valosuunnittelija **Anssi Mäkinen** Sitowise-yhtiöstä.

Valaistus noudattaa arkkitehtuurin vaatimuksia, ja siinä on tavoiteltu myös talvisen joulukirkon tunnelmaa.

– Nykyisin rakennukset usein valaistetaan kauttaaltaan, mutta tässä tunnelmaa luovat lämpöiset valopisteet, Mäkinen kuvailee.

Suunnittelun lähtökohtana on ollut klassinen vanhan ajan tuntu, jolloin valaistuksen mahdollistavia kaikkia kikkoja ei lähdetä esittelemään. Erikoistarpeisiin on Mäkisen mukaan silti varauduttu.

– Jotain erikoista voi olla parina päivänä vuodessa lyhyen aikaa.

Kirkon ja tapulin valot ovat päällä noin 200 tuntia vuodessa. Valaisimia on asetettu paikoilleen 124 kappaletta, ja ne on pyrittävä asettamaan mahdollisimman hyvin piiloon katseilta.

Mäkisellä on meneillään muitakin kirkkojen valaisuhankkeita. Orimattilan kirkko on saamassa uudet valot ennen itsenäisyyspäivää. Suojellulla perinnealueella joen varressa sijaitsevan punagraniittisen pyhätön valaistusta uusitaan rakennuksen kunnostuksen yhteydessä.

Teiskon kirkon ja hautausmaan tunnelma puolestaan päivittyy remontin yhteydessä ensi vuonna.

Juhlat pitkällä kaavalla

200-vuotisjuhliaan Tampereen Vanha

kirkko viettää pitkän kaavan mukaan. Joulukuun alussa alkanut juhlijakso jatkuu ensi vuoden puolelle. Juhlat huipentuvat jumalanpalvelukseen 11. huhtikuuta 2025, jolloin tulee kuluneeksi tasan kaksisataa vuotta kirkon vihkimisestä.

Pitkään juhla-aikaan on historialliset syynsä, sillä kirkko valmistui vuoden 1824 puolella.

– Kirkko saatiin tuomiokapitulin luvalla ottaa käyttöön jo adventtina 1824 ennen kirkoksi vihkimistä, sillä kaupunkilaisilla oli tarve kokoonnutua yhteen jumalanpalvelukseen. Tämä kertoo, kuinka odotettu kirkon valmistuminen oli, kertoo Tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherra, tuomirovasti **Olli-Pekka Silfverhuth**.

Nykyisin Vanhan kirkon nimellä tunnettu rakennus oli tamperelaisten ensimmäinen kirkko, sillä Messukylän keskiaikainen kivikirkko ei ollut vuonna 1779 perustetun Tampereen kaupungin alueella.

Oman kirkon saaminen Tampereelle oli ensimmäisten tamperelaisten pitkäaikaisen haaveiden täyttymys. Hankkeen toteuttamiseen kului yli kaksi vuosikymmentä, sillä töitä viivästyttivät kiistat paikasta ja rakennusmateriaalista.

Pieni puinen kirkko saatiin rakennusvaiheeseen keväällä 1824, ja kirkko valmistui saman vuoden syksyn aikana. Ensimmäistä adventtia vietettiin uudessa kirkossa 28. marraskuuta vuonna 1824.

Myyjäisiä ja konsertteja

Kirkko on joulukuussa ennen joulua avoinna tiistaista perjantaihin iltapäivisin, ja kellonajat vaihtelevat sen muiden

tapahtumien mukaan. Jalankulkijat pääsevät kulkemaan joulukuusen vieressä olevasta portista.

200-vuotisjuhlan aloitusmessu pidettiin adventtisunnuntaina 1. joulukuuta. Perinteiset joulumyyjäiset järjestetään Vanhassa kirkossa kahtena lauantaina, 7. ja 14. joulukuuta kello 12–15.

Torstaina 19. joulukuuta Vanhassa kirkossa on Yhden toiveen jos saisin -joulukonsertti, joka on suunnattu erityisesti heille, joille joulu ei ole helppo juhla. Konsertissa Iida Kallio ja Luke Macaulay esittävät vaihtehtoisia joululauluja, jotka kertovat toisenlaisesta joulusta. Kello 19 alkavaan konserttiin on vapaa pääsy.

Vanhassa kirkossa pääsee joulun alla laulamaan joululauluja myös englanniksi ja ruotsiksi. Christmas Carols service on perinteinen englanninkielinen jumalanpalvelus 11. joulukuuta kello 19. Ruotsiksi lauletaan De vackraste julsångerna med Lucia -tapahtumassa 15. joulukuuta kello 19.

Kauneimmat Joululaulut 20. joulukuuta on suunnattu erityisesti nuorille ja nuorille aikuisille. Joululauluja lauletaan bändin ja flyygelin säestyksellä. Tilaisuutta ovat toteuttamassa seurakunnan nuorisotyö sekä kanttori Katja Mäkiö. Tapahtuma alkaa kello 19.30.

Ohjelmaa julkaistaan Vanhan kirkon verkkosivulla vanhakirkko.fi ja Vanhan kirkon sosiaalisen median tileillä: Instagram @vanhakirkko ja Facebook @tampereenvanhakirkko.

Asta Kettunen, Kaarina Lehtisalo

Krematoriolle laina- ja takauspäätös

Pirkanmaan krematorio-osakeyhtiön on päättänyt lähteä mukaan 17 seurakuntataloutta. Niiden yhteenlaskettu oman pääoman ehtoinen rahoitus yhtiölle on yhteensä 1,3 miljoonaa euroa.

Tampereen seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto päätti myöntää perustettavalle yhtiölle oman pääoman ehtoisen lainan, jonka suuruus on noin 644 000 euroa. Osakeyhtiö alkaa maksaa pääomalle korkoa, kun alueellinen krematorio aloittaa toimintansa, kuitenkin viimeistään vuoden 2028 alusta.

Lisäksi yhtiö tarvitsee rahoituslaitokselta enintään 8,2 miljoonan euron lainan, jonka vakuudeksi seurakunnat ja seurakuntayhtymä antavat omavelkaisen takauksen. Tampereen seurakuntayhtymän osuus siitä on enintään neljä miljoonaa euroa.

Omaa pääomaa tarvitaan toiminnan käynnistämävaiheessa, kun hankkeesta on jo kuluja, mutta ei vielä tuottoja.

Järjestöjen ilmastotyö erottuu edukseen

Uuden selvityksen mukaan järjestöjen ilmastotyö tukee muita toimijoita enemmän Suomen kehityspoliittikan tavoitteita. Järjestöt tekevät työtä muita useammin vähiten kehittyneissä maissa ja tavoittavat paremmin ilmastomuutokselle haavoittuvimpia ryhmiä, kuten naisia ja vammaisia ihmisiä.

Reiluja ratkaisuja ilmastokriisin torjumiseen on ensimmäinen selvitys, joka tarkastelee kansalaisjärjestöjä Suomen ilmastorahoituksen toimeenpanijoina.

Suomen Lähetysseuran ja Fingon selvitys vertaa järjestöjen tekemää ilmastotyötä muihin rahoitustoi-mijoihin, kuten yksityisen sektorin instituutioihin, esimerkiksi kehityspankkeihin, ja monenkeskisiin järjestöihin, joita ovat muun muassa YK:n ympäristöohjelma UNEP ja YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö FAO.

Tutkimuksen kirjoittajat työskentelevät itse järjestösektorilla, mutta analyysi on toteutettu tieteellisten kriteerien mukaisesti. Lisäksi tutkimusmetodologiaa ja analyysiä ovat arvioineet muun muassa Valtiotalouden tarkastusviraston, Turun yliopiston ja ulkoministeriön asiantuntijat.

Kuva: Hannu Jukola

Valon säädettävä värilämpötila tuo rakennuksiin omanlaistaan tunnelmaa. Itsenäisyyspäivänä ja jouluyönä Vanhan kirkon ulkoasua koristaa sininen valaistus, mutta muuten pysytään klassisessa linjassa, Anssi Mäkinen kertoo.

”Ei elämä ole täysin pilalla, vaikka on köyhä”

Näin sanoo Sanna, joka on osatyökyvyttömyyseläkkeellä ja sinnittelee pienen palkan turvin. Työpaikka on katkolla vuodenvaihteissa.

Hän on aina tehnyt ruuan itse kotona, marjastaa ja ostaa punalaputettuja tuotteita pakastimeen.

– Viime vuosien aikana on todella harvoin ostettu lihaa tai kalaa normaali hinnalla. Eikä kalaa tule juuri ostettua, korkeintaan seitä.

Todellisuus, jossa päättäjät elävät, on ko-

vin toisenlainen:

– Surkuhupaisaa, että meillä on päättäjänä ihmisiä, jotka sanovat: ”jos heillä ei ole varaa elämiseen, he voivat aina myydä sen toisen auton” – kun ei ole sitä ensimmäistäkään.

Sannaa ihmetyttää, että vähävaraista pidetään auttamatta huonona ja laiskana ihmisenä, ja miksi köyhyyttä hävetään.

– Kun on tarpeeksi pitkään köyhän leima otsassa, alkaa itsekä käyttäytyä niin, että on huono ja surkea.

Eniten hän on huolissaan vähävaraisten perheiden lapsista:

– Jatkuva taloushuolien kanssa eläminen kuormittaa ihmistä valtavasti. Paljonko se syö energiaa maailman tärkeimmältä tehtävältä eli lasten kasvatukselta?

– Aikuinen ehkä pystyy suhtautumaan asiaan niin, ettei ole väliä, minkälaisissa vaatteissa kulkee. Mutta koulumaailma on julma. Vaatii vahvaa itsetuntoa ja tukea kotona, että pystyy olemaan välittämättä siitä, ettei ole varaa moniin vaihtovaatteisiin.

Kova paikka

Toimeentulotukea Sanna on hakenut harvoin. Hän oli pienestä saakka tottunut aja-

tukseen, että elanto ansaitaan omalla työllä. Siksi oli todella kova paikka, kun hän kymmenisen vuotta sitten joutui jäämään sairauslomalle vakavan masennuksen ja uupumuksen takia.

– Minulle oli syntynyt monta lasta lyhyellä välillä, ja erosin lasten isästä, kun he olivat pieniä. Meni kauan, ennen kuin pystyin hyväksymään sen, etten kykene menemään töihin, koska teen jo yhtä ympärivuorokautista työtä kotona.

– Ajattelin itsekä silloin niin, että elin yhteiskunnan rahoilla.

Avun hakemisen kynnyks on ollut korkea.

Lähimmäisenrakkauttakin löytyy

Seurakuntien diakoniassa on pantu merkille ihmisten taloustilanteiden vaikeutumisen, ja lapsiperheidenkin yhteydenotot ovat lisääntyneet.

– Myös olemassa olevien asiakkaiden ahdinko on pahentunut, kertoo diakonissa **Pirjo Heikkinen**.

Diakoniatyössä on pyritty ennakoimaan asiakasmäärien kasvua. Tuomiokirkkoseurakunnan johtava diakoniatyöntekijä **Anna-Leena Mansukoski** toteaa avustustarvojen vielä riittäneen hätäavuksi, mutta pitkäkestoisten talousvaikeuksien odotetaan yhä lisääntyvän.

– Lahjoituksia otetaan mielellään vastaan, ja ne kohdennetaan kaikkein heikoimmassa asemassa olevien auttamiseksi, hän kertoo.

Joulua varten avustusta kysyviä on ollut lokakuun alusta lähtien.

– Ihmiset ovat joulun alla hyväsydämisempiä, ja lähimmäisenrakkautta vielä löytyy, Mansukoski iloitsee.

Loputtomiin eivät diakoniankaan varat riitä korvaamaan tukileikkauksien ja muun muassa työttömyyden aiheuttamaa talousahdinkoa.

– Kirkko ja muut auttajatahot eivät voi paikata yhteiskunnan vastuuta, Mansukoski huomauttaa.

Nälkä näkyy nyt ruokajonoissa. Ruokaa saa ilman talous selvitystä, mutta pitkä jonotusaika kertoo myös todellisesta tarpeesta.

Diakoniavastaanoitoilla tehty auttamistyö on tullut näkyville.

– Ruokajonot herättävät huomaamaan, että Tampereelakin on paljon nälkäisiä, joiden toimeentulo ei riitä kalistuneisiin elintarvikkeisiin.

Ydintyötä

Nyt vastaanotoilla on enemmän aikaa keskustella perimmäisistä elämän kysymyksistä ja vaikeuksista. Pahaan oloon vastaaminen on diakonian ydintyötä.

– Voimme tukea ihmisiä niin henkisesti kuin hengellisesti, mutta myös antaa neuvontaa. Diakoniatyöntekijä on kuuntelija ja luottamuksellinen keskustelija, Mansukoski selventää.

Heikkinen kertoo diakoniatyöntekijöiden saaneen myönteistä palautetta palvelualltiuden lisäksi siitä, että työntekijät saa helposti kiinni ja aika voi järjestyä piankin.

Seurakuntien diakoniatyöntekijöitä on mukana Pirhan talousneuvoissa.

– Olemme huomanneet, että teemme työtä samankaltaisten asiakastilanteiden ja ongelmien parissa. Siksi yhteistyö onkin kannattavaa, ja verkostot ovat tiivistyneet, Mansukoski sanoo.

Kun perheiltä leikataan, lisääntyy myös huoli lapsista. Esimerkiksi vanhempainrahan korotuksen ja työttö-

myysturvan lapsikorotuksen poisto voivat tehdä ison loven perheen tuloihin, samoin asumistuen heikkeneminen.

Asiakaskenttä on kuitenkin vauvasta vaariin.

– Esille tulevat esimerkiksi mielen murheet, ja puhutaan ruuan riittävydestä, lasten koulu- ja ystävyysmurheista, murrosiästä, yksinäisyydestä, Heikkinen kertoo.

– Jos henkinen puoli alkaa murtua, niin ainakin Pirkanmaalla on tosi vaikea päästä mielenterveyspalveluihin. Ihmiset tulevat juttelemaan meille odotellessa.

”Ette ole yksin”

Vähävaraisuuteen liittyvä häpeä kumpuaa esimerkiksi työnteon korostamisesta ja ajatuksesta, että rahat omiin menoihin on itse hankittava, pohtii Heikkinen.

– Työttömyys koetaan häpeällisenä, vaikka työttömyys ei olisi omaa syytäkään, Mansukoski lisää.

Diakonian yhteisöruokailuistakin saa vertaistukea, kun huomaa, että samassa tilanteessa on paljon muitakin.

Pirjo Heikkinen on välillä saanut kadulle jalkauttuaan kuulla, että huono-osaiset ovat itse aiheuttaneet kohtalonsa. Keskusteluista on voinut tulla pitkiäkin, kun Heikkinen on oikonut virheellisiä käsityksiä niiden ihmisten tilanteesta, joilla on taloudellisia vaikeuksia.

– Elämä ei aina mene niin, että voisi vaikuttaa siihen, mitä itselle tapahtuu.

Alennetulla hinnalla myytäviä tuotteita ostetaan ympäristöystävällisistä, mutta myös siksi, ettei muuhun ole varaa.

”Lapset ovat tottuneet tähän, mutta kyllähän niitä hävettää.”

osaavat arvostaa pysyviä asioita omassa elämässään.

Sanna on tavannut paljon ihmisiä, jotka olisivat osittain työkykyisiä tai täsmätyökykyisiä. Niitä työpaikkoja ei vain juuri löydy.

– Ja jos työttömänä ollut tai vaikka mielenterveysongelmista toipunut haluaa lähteä etsimään uutta alkua, kaikkialla näkyy hänen historiansa.

Itse hän on päässyt työhön, jossa tehtäviä voi vaihdella työkyvyn mukaan.

– Tällä hetkellä teen työtä, joka vastaa täysin arvojeni, ja ympärilläni on lasteni lisäksi todella hyviä ihmissuhteita. Koen, että elämäni on äärimmäisen rikasta.

Jouluna ollaan yhdessä

Yhdessäolo ja ruoka olivat jouluna keskiössä jo Sannan ollessa pieni. Lahjat olivat usein hyvin käytännönläheisiä, kuten kirjoja ja vaatteita. Erityisesti mieleen ovat jääneet vanhempien itsensä rakentama nukkekoti sekä vaelluskengät.

– Olen perinyt vanhempien näkemyksen joulusta. Kun sukulaiset ovat kysyneet lahjatoiveita, olen pyytänyt lapsille jotain tarpeellista, kuten rukkasia ja kenkiä. Lapset ovat oppineet, että tärkeintä joulussa on, kun ollaan yhdessä, syödään hyvin ja pelataan pelejä.

Jouluostokset ovat olleet seurakunnan tukemia, ja jouluateria on tehty kotona taloilla.

SANNAN VINKIT JOULUUN:

Lukuvinkki: William Golding: *Kärpästen Herra* (1954, 1. suom. Otava 1960)

Kuunteluun: Balladi elokuvasta *Klaani*

Lisäksi korissa kaikuivat entisen miehen sanat: ”Sinä et koskaan tule pärjäämään ilman minua.”

– Nyt olen myöntynyt ottamaan apua vastaan. Olin niin väsynyt olemaan köyhä, että myönnyin.

Satunnaisella toimeentulotuella on ostettu lapsille ruokaa ja vaatteita. On myös ollut tärkeää löytää heille mahdollisuudet harrastukseen, joka tuo merkitystä elämään.

– Toivon, että vaikka tilanne on lapsilkin hetkellisesti tosi haastavaa, he olisivat kokeneet, että tästä selvittää, ja että he

Palkka ei vain riitä

Kaisa käy päivittäin töissä, mutta silti hän selviytyy nipin napin kuukaudesta toiseen.

– Viime talvena ei saanut enää sähköavustuksia, ja hain toimeentulotukea. Kelassa kysyttiin, että miksi asut niin kalliisti.

Kotona asuvat kolme erityislasta tarvitsevat kuitenkin rauhoittumiseen omaa tilaa. Eikä adhd-lapsen koulumatkaa voisi noin vain muuttaa.

Aiemmin Kaisa kirjoitti Kelalle yhdeksän sivua erusteluja, jolla irtosi 150 euroa sekä maksusitoumus lasten lääkkeisiin. Miten käy jatkossa, kun tukia puretaan?

Palkka tulee kaksi kertaa kuukaudessa, lisäksi hän saa elatusmaksut ja lapsilisät. Toisesta tienestistä on jäänyt lainanmaksun jälkeen käteen kymppi, toisesta jopa satanen.

Luottokortin ja joustoluoton avulla lapset saavat ruokaa. Maksuista on kuitenkin huolehdittava, muuten iskee kallis korko.

– Tilanne on ollut tämä niin monta vuotta, että olen tottunut selviämään pienellä rahalla ja menemään tarjousten perässä. Ostan 50 prosentin tuotteita pakaseen.

– Meillä on kuivamuonaa varastossa. Itse olen välillä elänyt vain kaurapuurolla, tai syönyt puoliksi pilaantunuttakin ruokaa. Se on sitä äityttä, Kaisa nauraa.

Kylmääviä hetkiä ovat aiheuttaneet esimerkiksi asuntolainakoron yllättävä nousu puolitoista vuotta sitten ja sähkökuluja nostaneet viime talven pitkät pakkaset.

Häntä huolestuttavat nykypäätökset, kuten asumistuen loppuminen vuodenvaihteessa.

– 330 euroa kuussa on minulle tosi isoraha. Pitäisi nipistää myös kansanedustajien palkoista.

Sekä aineellista että henkistä tukea

Vanhin lapsi, NNKY ja työterveys ovat olleet tukena matkan varrella.

– Diakonia on ollut iso apu, ja olen saanut ruokaa seurakuntien Ruokapankista.

Hän pitää myös diakonian henkistä tukea tärkeänä. Muutenkaan hän ei ole lanistunut. Avun vastaanottamista helpottaa sen myöntäminen, ettei tarvitse olla superihminen.

– Isomummulta on lähtöisin ajatus, että kyllä Jumala kannattelee. En ole jäänyt miettimään entistä enää sortunut suruun ja katkeruuteen.

– Kun kädet laittaa ristiin, leipä tulee aina pöytään. Ja Jumala on tehnyt minusta vahvan.

Takana on elämä ensin väkivaltaisen aviomiehen ja sitten alkoholisoituneen puolison kanssa.

– Olen omistautunut lapsille, mutta totta kai olisi ihanaa, jos vielä joskus löytyisi joku rinnalle.

Kaisan mielestä joulun vuodelle hokohta. Joinain jouluna perhe on saanut tukea jouluun Pelastusarmeijalta, toisinaan Hopelta.

Juhlauksen kuuluvat kuusen koristelu, riisipuuro ja muu jouluruoka, joulurauhan julistuksen, kello 16:n aattohartauden ja jouluevankeliumin kuunteleminen, yhdessäolo sekä pukki.

– On ihana olla kynttilän valossa, taikatunnelmassa.

KAISAN JOULURUOKAVINKKI:

Paista kinkku yöllä, ja poista aamulla verkko ja rasva. Sivele pinta sinappikas-tikkeella, murustele päälle ruskeita kaurakeksejä ja laita vielä hetkeksi uuniin.

”Millä maksan sähkölaskun?”

Kuva: Ranni Marjamaa

Diakoniatyöntekijät ovat ennen kaikkea kuuntelijoita ja tukijoita. Avustaminen on hätäapua, selventävät Pirjo Heikkinen ja Anna-Leena Mansukoski Tampereen Tuomiokirkkoseurakunnasta.

Tarvitaan monia keinoja

Paikallisesti ongelmat ymmärretään paremmin, sanoo Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiön kehitysjohtaja, tutkimusprofessori **Tiina Ristikari**.

Häntä huolettavatkin etenkin järjestökenttään nyt kohdistuvat leikkaukset.

Ristikari on tutkinut lapsiperheköyhyyttä viitisentoista vuotta. Pienituloisuus koskettaa pitkällä aikavälillä noin joka kymmenettä lasta. Velkaongelmat ovat osa 100 000 lapsen perheen arkea. Taustalla vaikuttavat etenkin avioerot, työttömyys ja psyykkiseen sairastumiseen.

Ongelma on monisyinen, ja siksi ei ole löydettävissä yhtä ratkaisua. Ristikari listaa alkuaskeleiksi kansallisen strategian muodostamisen, perusturvan leikkausten yhteisvaikutusten arvioinnin, lasten hyvän arjen, ylisukupuolisuuden ehkäisyn ja kunnioittavan puhumisen aiheesta. ♦

Tekstit: Asta Kettunen

Lisää: itla.fi/lapsiperhekoehyys-datana
Kokemusasiatuntijoiden nimet on muutettu.

Tampereen Keskustorilla sijaitseva Vanha kirkko on otettu käyttöön vuonna 1825. Tyyliltään uusklassisen ristikirkon suunnitteli italialais-syntyinen Charles Bassi. Sitä ennen kaupunkilaiset olivat saaneet tyytyä Tammerkosken kartanon väentuvasta muodostettuun vaatimattomaan saarnahuoneeseen.

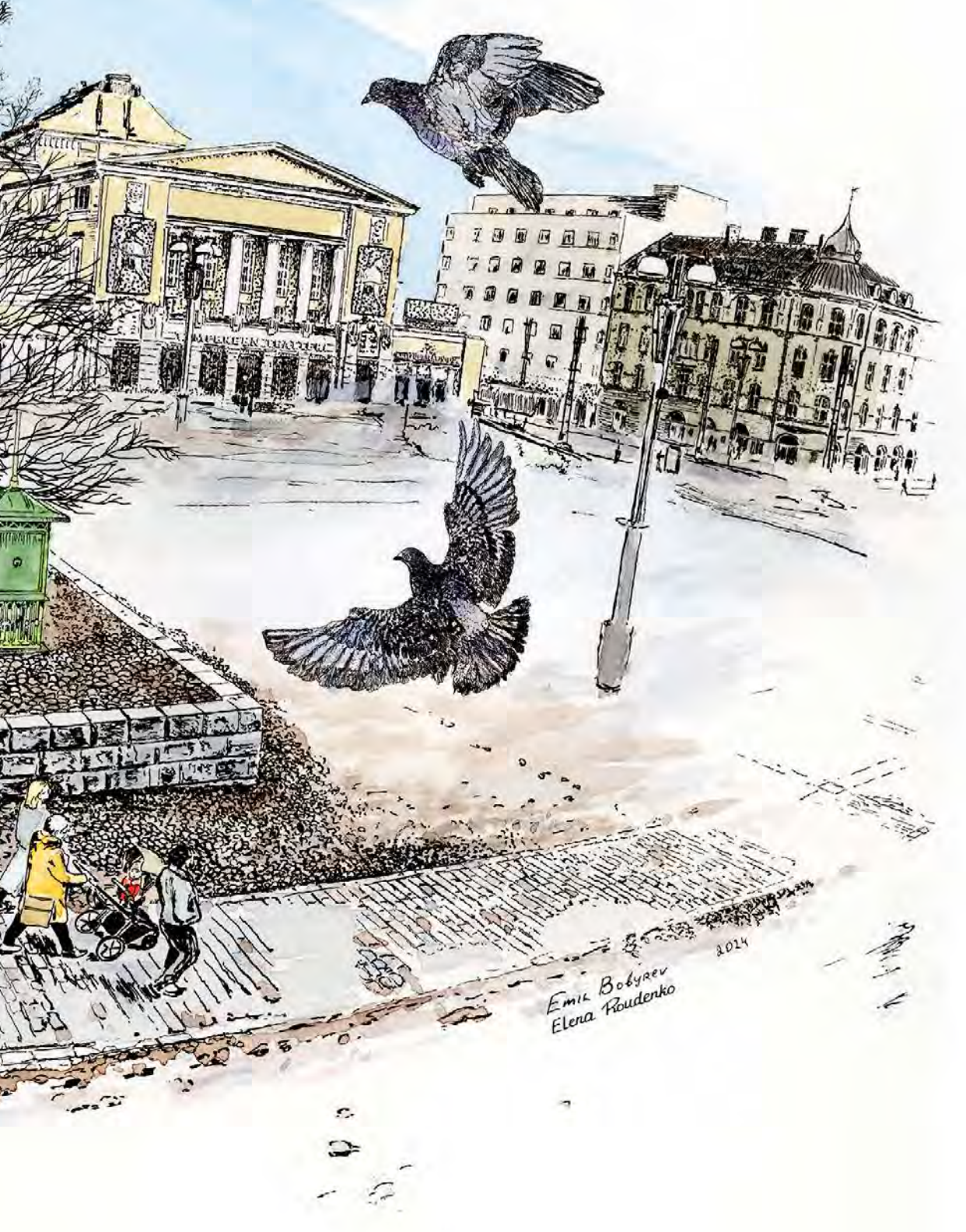

Vanhan kirkon suunnittelija Charles Bassi (1772–1840) koki elämässään ensin huikaisevan nousun Kustaa III:n hoviin ja Ruotsi-Suomen tärkeimmälle työmaalle, sitten sekä sairastelun että C. L. Engelin varjostamia vuosia. Mutta mitä arkkitehti mahtoi ajatella Tampereen kirkon rakennushankkeesta? Ehkä jotain tällaista.

”Voisikohan Arppe piirtää tämän? En kestä enää yhtään ristikirkkoa, en suorakulmaista, sisä- tai ulkoviistettyä, saati sitten kahtamoista. Ollapa taas Akatemiatalon työmaalla, siellä sentään tunsi elävänsä.”

Vaivoja, vastoinkäymisiä ja Vanha kirkko

Satunaisia seikkailuja ja suurta menestystä

"Ah, bella Italia! Nuo lapsuuden ja nuoruuden lämpimät vuodet! Ja minä, kuninkaan säkenöivä suosikki!"

Piironen huomio Arppen työpanoksesta antaa joka tapauksessa ymmärtää, että Bassin viranhoidossa saattoi olla toivomisen varaa.

Tähän oli useampiakin mahdollisia syitä.

Ensinnäkin aseman korkea-arvoisuudesta huolimatta intendentin työnkuva ei ehkä ollut hänen intohimojensa tai kykyjensä mukaisiksi kokemaa tointa. Bassi kun oli nuoruudessaan kokenut vaiheita ja myötäkäymisiä, jotka olisivat voineet enteillä loisteliaampiakin tehtäviä.

Erytisesti tulevan arkkitehdin päättämisestä Ruotsiin on liikkeellä melkoista legenda: kerrotaan, että Carlo ja hänen sisarensa Giovanna herättivät Kustaa III:n ihastuksen tämän Italian matkalla ja saivat äiteineen kutsun kylmään pohjoiseen hoviin.

Oli juttu miten totta tahansa, Tukholmaan Carlo perheineen päätyi, ja etunimeltään Charles'iksi ranskannettuna hänestä tuli kuninkaallinen palveluspoika.

Kustaan toiveesta nuorukainen aloitti opiskelut kuninkaallisen taideakatemian prinssi-, kipsi- ja arkkitehtuuriluokilla ja myös ansioitui opiskeluissaan: hänet palkittiin kahdesti ja saatuaan matka-avustuksen hän jatkoi opintojaan Italiassa 1790–1798.

Bassi ilmeisesti nautti olostaan kotimaassaan, jonne tyttärensä mukaan myöhemminkin "paljon kaipasi". Pian Ruotsiin paluunsa jälkeen hän kuitenkin sai merkittävän tehtävän Pohjanlahden tältä puolen ja jäi näille rannoille loppuiäkseen.

Turun Akatemiatalo oli aikanaan Suomen suurin rakennus, monumentaalinen projekti, jonka läpivienti myös vei monumentaalisen kauan: työ aloitettiin 1802 ja valmistui 1815, mutta vihkiminen tapahtui vasta 1817. Bassi toimi talon rakennuttajana, ja se jäikin hänen uransa merkittävimmäksi hankkeeksi.

Työtä läpi kyynelten – ja väkevien silmälasien

"Au, au, au. Taas kolottaa ja särkee, särkee ja kolottaa. Eikä näistä silmälasista-kaan ole mihinkään. Kiitos vaan Kustaa-hyvä, sinun takiasi tässä tihrustan."

Näin loisteliaan saavutuksen jälkeen päätyminen jurnuttamaan puukirkkoja toisensa perään saattoi tuntua puuduttavalta, vähäpätöiseltäkin. Eikä siinä vielä kaikki.

Näin valtionintendentinkonttorin johtaja Carlo Bassi ei lausunut, mutta olisi voinut lausuaakin – jos olisi osannut suomea, siis.

Veikkaanpa nimittäin, että Vanhan kirkon suunnittelu ei ollut hänelle mikään unelmatyö, vaan rutiinia, jota muutenkin riitti: konttorin tehtävä oli suunnitella kirkkojen, koulujen ja sairaaloiden kaltaisia rakennuksia, ja erityisesti ensin mainittuja syntyi urakalla.

Elämäkerturi Esa Piironen laatimassa Bassin töiden luettelossa mainitaan pelkästään vuosilta 1820–24 yhteensä 18 kirkkosuunnitelmaa. Juuri muita projekteja ei sekaan sitten mahtunutkaan.

Onneksi intendentti ei joutunut tekemään kaikkea yksin, vaan apuna työskentelivät Vanhan kirkon suunnittelun aikaan myös konduktöörit Anton Vilhelm Arppe

(1789–1862) ja Anders Fredrik Granstedt (1800–1849), joista ensin mainittu oli ollut mukana alusta asti.

Piironen jopa katsoo, että ainakin 1810-luvun loppupuolella hän teki konttorin tehtävistä leijonanosan, ja on vielä selvittämättä, mitkä kirkkosuunnitelmista syntyivät intendentin johdolla, mitkä hänen tietämättään.

Hetkinen – pysähdytäänpä tähän.

Jos tulkitsemme Piironen oikein, ei ole varmaa, kuka Vanhaa kirkkoa hahmoteltaessa on tehnyt mitä. Kuinka suuri osa siitä edes on Bassin kynänjälkeä?

Juttu ei ole vielä edes puolivälissä, ja nyt jo mahdollinen skuoppi!

Vai lieneekö sittenkään: Bassin töiden joukkoon Piironen Vanhan kirkonkin lukee ja muistuttaa myös, että suunnitelma valmistettiin joka tapauksessa hänen johtamassaan toimistossa – ja "päällikkö vastaa aina kaikesta". Eli meni työnjako miten tahansa, intendentin hyväksymiä piirustukset viime kädessä olivat.

→
Toinen syy siihen, ettei Vanhan kirkon parissa työskentely välttämättä ollut kovin mieluisaa, oli sairastelu. Piiron mukaan suunnittelija oli myöhempinä vuosinaan monin tavoin kivulloinen, sappikiven vaivaama ja niin heikonäköinen, ettei ”ilman parhaita ja kaikkein väkevimpiä silmälasia voinut laatia piirustuksia”.

Huonovointisuus ja -näköisyys voivatkin osaltaan selittää Piiron vaikutelmaa Bassista hieman aikaansaamattomana työskentelijänä, jota alituisesti muistutettiin väistyneistä töistä – olkoonkin, että intendentinkonttorin työmäärä oli valtava.

Samoin vaivaisuus saattoi aiheuttaa pahantuulisuutta tai kireyttä. Arkkitehdin tytär nimittäin on muistanut tämän olleen ”kiivas ja äkkipikainen, kiihkeä ja määräilevä”, vaikka osasi isä kuulemma olla myös ”herttainen ja kaunis” – kun oli hyvällä tuulella!

Äreys ja lyhtypinnaisuus on ymmärrettävää: terveys- haasteet varmasti tekivät kaikesta vaikeampaa ja mielestä matalan, varsinkin kun muitakin huolia oli. Bassin puoliso Helena nimittäin kuoli synnytykseen tammikuussa 1821, samana vuonna, jolloin Vanha kirkko piti piirtää. On siinä ollut kestämistä.

Kivi- vai puukirkko?

”Kivikirkko, puukirkko, kivi- kirkko, puukirkko. Koettakaa jo päättää! Italiassa ei tästäkään tarvitsisi edes keskustella. Noh, asiahan ei minulle kuulu.”

Kaikesta huolimatta Tampereelle syntyi kirkkosuunnitelma, vieläpä pariin otteeseen.

Ensimmäinen, kivinen ehdotus vuodelta 1821 oli selvästi suurempi, mahtipontisempi – ja kalliimpi. Bassi huomauttikin muistiossaan koon ylittävän senhetkisen tarpeen: mahtuihan siihen yli tuhat henkeä, eli osapuilleen koko kaupungin silloinen väkimäärä.

Reipas mitoitus johtui siitä, että kaupungin oletettiin jatkossa kasvavan huomattavasti, mikä ei aivan väärä oletus ollutkaan.

Vaikka suunnittelussa oli pyritty säästävyyteen, ehdotus ylitti kootut rahavarat moninkertaisesti. Niinpä senaatti pyysi intendentinkonttorilta vaihtoehdon B, eli pienemmän, tilapäiseksi tarkoitetun puukirkon.

Tämän supistetun version senaatti hyväksyi, mutta kiista kirkon rakennusmateriaalista ei päättynyt siihen.

Se, tulisiko Tampereen uudesta temppeleistä puinen vai kivinen, on monivaiheisuudessaan viihdyttäväkin tarina, johon tässä ei nyt kuitenkaan kannata mennä – varsinkin, kun Bassin osuus polemiikissa jäi laadittuihin kahteen piirustusversioon. Se, miten aiheesta sen jälkeen väännettiin, ei ollut enää hänen ongelmansa. Arkkitehti oli hommansa jo tehnyt.

Ehkei intendentti materiaalikiistan myöhemmistä koureroista enää tiennytään. Puukirkon piirustusten valmistamisen jälkeen hänellä oli nimittäin enää hyvin vähän aktiivista työaikaa jäljellä.

Aina vaan Engel

”Arvatenkin Engel, kuinkas muutenkaan. Ja tietysti väärään paikkaan: läntiseen sakaraanhan tornin olisi pitänyt tulla, niin kuin minun piirroksissani. Mitä sitten, jos se olisi tukkinut kadun, onhan ihmisillä kääntyvät etujalat!”

Bassi nuorena, leiskuavana lahjakkuutena.

Vanhan kirkon rakentaminen alkoi 1824, ja valmista tuli nopeasti. Tamperelaisten uusi palvontapaikka otettiin käyttöön jo ensimmäisenä adventtina.

Bassi ei tuolloin enää ollut työssään. Piiron mukaan hän jätti eronpyyntönsä helmikuussa 1824, mutta toimi tehtävässään virallisesti vielä heinäkuun loppupuolelle.

Seuraajaksi valittiin C. L. Engel, joka oli ollut edeltäjänsä varpailla jo kahdeksan vuotta, tultuaan nimitetyksi Helsingin uudelleenrakennuskomitean johtoon. Tilanne lienee kaiherantunut Bassia: hän oli ikään kuin Suomen ykkösarkkitehti, jolla ei kuitenkaan ollut sananvaltaa pääkaupungin asioihin.

Erityisen kirpeältä asetelma varmasti tuntui vuodesta 1821 lähtien, jolloin intendentinkonttori siirrettiin Helsinkiin: ympärille nousi Engelin majesteettisia luomuksia toisensa jälkeen, samaan aikaan kun oma toimisto piirusti metritavaraa maakuntiin.

Bassin jäämisestä seuraajansa varjoon on kirjoitettu paljon, ja niin tavallaan kävi Vanhan kirkon tapauksessakin.

Tampereen pyhäköstä oli nimittäin jäänyt uupumaan kellotorni, jonka piirtäminen päättyi uuden intendentin pöydälle.

Toki sijainnista piti ensin väitellä: nykyisen kohdan lisäksi ehdotettiin läntisen sakaran päätä, eli samaa suuntaa, missä torni jo ensimmäisessä suunnitelmassa oli ollut. Ajatus ei kuitenkaan saanut kannatusta, koska näin sijoitettuna kirkon edestä kulkevan katu olisi mennyt tukkoon.

Paikka päätettiin suunnitelma laadittiin ja 1829 valmistui tapuli, josta tuli totta kai kirkkoa korkeampi. Näin En-

gel päätyi siis taas varjostamaan Bassia, ainakin aamupäiväauringossa.

Tämä jäi toivon mukaan huomaamatta entiseltä intendentiltä, joka oli jo siirtynyt eteenpäin. Hän sai eläkkeen ja palasi Turkuun, jossa toimi yksityisenä arkkitehtina, piirtäen muun muassa Åbo Akademin nykyisen päärakennuksen. Kirkkoja – puisia, kivisiä tai kahtamoisia – ei hänen myöhemmältä työllistaltaan enää löydy.

Ehkä Bassin elämässä tapahtui käänne parempaan. Ainakin toivon niin. ♦

Charles Bassin ajatuksia kuvitteli tamperelainen historian tutkija Mikko Pollari, joka myös kirjoittaa Siltaan *Sattumuksia kirkon kulmilta* -juttusarjaa.

Lähteet:

- Atra, Kaarlo: Kahden etelänlapsen vaiheet pohjolasissa. *Suomen Kuvalehti* 31.1.1931
- Lönnbohm-Leino, Kasimir: Charles Bassi, Suomen Rakennushallituksen ensimmäinen intendentti. Aika 1.3., 15.5. ja 15.6.1907
- Piironen, Esa: *Carlo Bassi 1772–1840. Suomen ensimmäinen arkkitehti* (Atlasart 2023)
- Silfverhuth, Voitto: *Tampereen seurakuntahistoria 1* (SKS 2013)
- Sinisalo, Jarkko: Carl Ludvig Engel intendentinkonttorin johdossa (1824–1840) teoksessa *Carl Ludvig Engel 1778–1840* (1990)

Soinnun rauhanhanke huipentuu yhteisölaulun julkistamistapahtumaan

Sointu Senioripalveluiden "Sointu laulaa rauhaa" -projektin kuluessa on sanoitettu, sävelletty ja käyty äänittämässä oma rauhanlaulu *Rauhan soinnut*. Sen tekemisessä on ollut mukana ikäihmisiä, työntekijöitä, hallituksen jäseniä, ammattimuusikoita ja lapsia.

Laulun sanoitusta työstettiin viime talvena. Kirjallisuusterapiaohjaajaopiskelija Janna Satri muotoili laulun sanat osallistujien tarinoiden ja ideoiden pohjalta. Sanojen koonti nosti pintaan sodan kokeiden ikäihmisten muistot. Laulun sanat kertovat siitä, mitä rauha merkitsee ihmiselle.

Yhteisömusiikko-opiskelijat **Jeena Rancken** ja Ritva Venehsalo keräsivät Soinnun asiakkaiden kanssa musiikillisia ideoita. Tuolloin moni pääsi ensi kertaa elämässään improvisoimaan musiikkia.

– Yhteiskunnallinen rauha ei ole enää itsestäänselvyys. Koska usealla ikäihmisellä on kokemusta sotatajasta, teema koskettaa heitä sy-

västi. Kulttuurihyvinvointityön positiivinen vaikutus on selkeä, sanoo Rancken.

Luonnoksia sävellykseen tehtiin asiakkaiden yhteisen ideoinnin pohjalta, ja Rancken toteutti lopullisen sävellyksen. Sovittajana toimi yhteisötaiteilija Kanerva Kartano.

Projekti huipentuu torstaina 5.12. kello 13–14 järjestettävään tapahtumaan, jossa rauhanlaulukin julkistetaan. Kaikille avoin tilaisuus pidetään Soinnun Kuuselakeskuksessa Härmälässä.

Rauhanlaulu esitetään yhdessä ikäihmisten kanssa, ja yhteisölauluna on Maamme-laulu. Tapahtumassa puhuvat Vesilahden kirkkoherra Harri Henttinen ja geriatrician emerita Marja Jylhä. Luvassa on myös musiikkia. Lopuksi tarjotaan kahvit ja suomileivokset.

Sointu Senioripalveluihin on palkattu yhteisöpappi, nokialainen Timo Uotila. Hän kiittää Soinnun neljässä keskuksessa ja myös soittaa kitaraa. ♦

Kuva: Markus Perko

Tulen ja valon messu on ollut suosittu, ja siitä on muodostunut jo perinne.

Draamaa ja tulitaidetta Tulen ja valon joulussa

Tulen ja valon jumalanpalvelus valtaa Kalevan kirkon jälleen lauantaina 14.12. kello 17 ja 20. Illassa yhdistyvät joulun perinteinen sanoma, taide ja nykytekniikka. Mukana on musiikkia, draamaa, puhetta, tanssia ja tulitaidetta.

Tänä vuonna joulun valo kiinnittää katseen siihen, miten Maria mahtoi kokea ensimmäisen joulun. Entä millainen voi olla meidän joulumme Suomessa vuonna 2024? Miten Jumalan uskollisuus näyttäytyy epävarmuuden keskellä?

Kalevan kirkon jylhät seinät toimivat kankaana, jolle projisoituvat kuvat vievät katsojan sisälle tarinaan. Tunnelmaa luo bändimusiikki, mutta mukana saa myös laulaa. 10 hengen bändissä soittavat Tuomas Eerola, Anna Friman, Anna Heikkilä, Johannes Heikkilä, Samuel Heikkilä, Tatu Kekkonen, Juhana Korva, Maria Lappi, Piia Lehtonen ja Niilo Muje.

Tanssitunnelman loihtii Verso Dance Collective eli Luka Ahonen, Tristan Heck, Hanna

Kahrola, Iida Niiles, Henriikka Peuramäki, Nea Ruuska, Marianna Sandström, Tiina Valonen ja Mari Vuorisalmi.

Tulitaidetta tapahtumassa esittävät Korento-Art-yhdistyksen tulitaitelijat Kaisa ja Antti-Jussi Kortesoja. Näyttelijänä on Maria Halinen ja saarnaajana ja pastorina Ralf-Erik Friman.

Tapahtuman järjestelyistä vastaa Tampereen ev.lut. seurakunnissa toimiva Uusi Verso -yhteisö. Käsikirjoittaja on Tarja Halinen ja koreografioista vastaa Verso Dance Collective yhdessä KorentoArtin Kaisa ja Antti-Jussi Kortesojan kanssa. Tuliturvallisuusvastaava on Mirjami Mäkelä. Äänitekniikasta vastaa Antti Palm ja projisoinneista Mikael Karjalainen.

Maksuton tapahtuma tulkataan englanniksi. Aamulehti lähettää kello 17:n jumalanpalveluksen suorana tilaajille. Yle talioi kello 20:n jumalanpalveluksen ja lähettää sen TV1:llä joulupäivänä 25.12 kello 10. ♦

Kuva: Jeena Rancken

Sointulaiset pääsivät elokuussa studioon laulamaan rauhanlaulua. Mukana oli työntekijöitä, yhteistyökumppaneita ja vapaaehtoisia Keinupuistosta, Taatalasta, Kaukaharjasta ja Kuuselasta. Sonja Frantzi-Voittomäki, Kanerva Kartano, Emmi Lahtinen, Elina Löytty-Äijälä, Laura Heinonen, Kristiina Rönkkö, Elina Suksi ja Jarkko Auvinen ovat vauhdissa.

TILAA lääkkeet, reseptilääkkeet ja apteekkituotteet verkkokaupastamme. Tuomme tilauksesi arkisin ma-pe Tampereella kotiisi tai noutoautomaatteihimme.

Apteekin verkkokauppa
www.apteekkishop.fi

 Apteekkishop

 Lielahden
APTEEKKI

MA-PE 9-21
LA 9-18
SU 10-18

puh. (03) 347 3800
Lielahden Prismakeskus
Turvesuonkatu 2
33400 TAMPERE
www.lielahdenapteekki.fi
www.apteekkishop.fi

Ev.lut. kirkon
lestadiolainen herätysliike
ESIKOISET

Adventtitapahtuma 8.12.

Messu Messukylän kko klo 10
Sitten Uudenkylän srk-talolla
Joulupuuro+myyjäiset
Klo 13 kauneimmat joululaulut

Tervetuloa!

Uudenkylän srk-talo
Ali-Huikkaantie 13b, Tre
kts. www.esikoiset.fi

Herättäjä-Yhdistys

su 15.12. klo 16 jouluseurat
Näsin salissa, Näsilinnankatu
26 (2. krs.). Petra Perttula,
Jaana Rantala ja Olli-Pekka
Siilverhuth. Kahvitarjoilu
alkaen klo 15.30.

**Rauhallista joulua ja
siunausta vuodelle 2025!**

**TAMPEREEN
RAUHANYHDISTYS RY.**

Nekalankulma 1, Tampere

**Seurat
pääsääntöisesti
keskiviikkoisin ja
lauantaisin klo 19
sekä sunnuntaisin
klo 16 ja 18.**

Ajantasaista toimintakalenteria
ylläpidetään internetsivuilla,
joista seurat on
myös kuunneltavissa:
tampereenrauhanyhdistys.fi

**LÄÄKKEESI
KOTIIN
JOPA SAMANA
PÄIVÄNÄ**

Julius Mbatia osallistui Tampereella keskustelutilaisuuteen, jonka aiheita olivat ilmasto-oikeudenmukaisuus sekä kirkkojen vastuu ilmastonmuutoksen hillitsemisessä ja kirkkojen tekemä ruohojuuritason työnsen torjumiseksi.

Kuva: Jukka Granström

Kenialainen ilmastoasiantuntija toivoo kirkkojen vaikuttavan päättäjiin

Tampereella Kirkon juhlilla toukokuussa vierailut kenialainen Julius Mbatia on osallistunut YK:n ilmastoneuvotteluihin vuodesta 2021 lähtien osana Kenian ja Afrikan neuvotteluryhmiä. Hänen mukaansa kirkkojen tulisi tehdä enemmän ilmastokriisin ratkaisemiseksi.

– Aina kun jotain tapahtuu kotimaassani, kysytään, mitä kirkko siitä sanoo. Kirkko tarjoaa moraalisia näkökantoja asioihin, jotka vaikuttavat elämäämme. Nykyisessä ilmastokeskustelussa uskonnollisilla toimijoilla on keskeinen rooli varmistaa, että ratkaisut ovat oikeudenmukaisia sekä ihmisille ilmastokriisin etulinjassa että planeetallemme, Mbatia sanoo.

Mbatia työskentelee ilmastoasiantuntijana kirkollisten kehitystoimijoiden verkostossa ACT-allianssissa. Hän oli puhumassa Tampereella Suomen Lähetysseuran järjestämässä paneelikeskustelussa, jonka aiheena oli kirkon rooli ilmastokriisissä.

– Kirkot tavoittavat yhteiskunnassa kaikki. Poliittiset päättäjät ovat myös seurakuntalaisia. Kirkkoilla on mahdollisuus keskustella poliitikkojen kanssa niistä valtavista muutoksista, joita tarvitsemme, kun torjumme ilmastonmuutosta, Mbatia sanoo.

– Kirkkoilla on myös velvollisuus saada ihmisiä toimimaan henkilökohtaisella tasolla.

Hänen mukaansa ihmiskunnan on ratkaistava, millaisia palveluita vaaditaan ja mitä halutaan käyttää energialähteinä. Kyse on kuluttajien mieltymyksistä.

– Jos esimerkiksi haluamme ostaa enemmän muovia, se tarkoittaa, että saastutamme enemmän. Mutta jos haluamme käyt-

tää uusiutuvia energialähteitä, se tarkoittaa, että raivaamme tietä kestäväälle energialle ja vähennämme päästöjä. Kirkkoilla on mahdollisuus juurruttaa ihmisiin vaihtoehtoisia tapoja, jotka pelastaisivat planeetan, hän sanoo.

Huomio myös talouteen

Mbatia nostaa esiin myös kirkkojen valtavat taloudelliset resurssit.

– Kirkkoja on siunattu omaisuudella. Ne ovat myös talouden toimijoita. Meidän on varmistettava, että kirkot puhuvat siitä, mihin tulisi investoida ja mistä luopua.

– Jos kirkko on sijoittanut resurssiaan asioihin, jotka eivät edistä luonnon suojelua, kirkon tulisi ohjata resurssinsa sinne, missä niillä on merkitystä, hän lisää.

– Jos emme vähennä päästöjä, elämme vaarallisella lämpötilatasolla, jolla on valtavia vaikutuksia. Erityisesti se vaikuttaa Afrikkaan, jossa elämä ei tule olemaan samanlaista kuin ennen, Mbatia sanoo.

Hänen näkemystensä mukaan kehittyneiden maiden tulee ensinnäkin vähentää päästöjään. Niiden on myös tarjottava rahoitusta ilmastovaikutuksista selviämiseen kehitysmaille, jotka ovat vähiten vaikuttaneet ilmastokriisiin ja jotka ovat sen vaikutuksille erityisen alttiita.

Kehitysmaat tarvitsevat myös tukea siirtymisessä fossiilitaloudesta vihreään talouteen, joka on planeetalle ja ihmiselle kestävä.

Tuki yhteisöille vaikuttaa

Kirkkoilla on Mbatian mukaan myös mahdollisuus tukea yhteisöjä ilmastokriisin

keskellä. Ne voivat esimerkiksi kirkollisten järjestöjen kautta tarjota yhteisöille turvallisen tilan nostaa esiin ympäristölle haitallisia käytäntöjä.

Kirkko voi tukea ympäristönsuojelijoita. Se voi kaivaa kaivoja kuivuudesta kärsiville alueille ja tukea yhteisöjen sopeutumista ilmastomuutokseen.

Kirkollisten toimijoiden tärkeää roolia tukee myös tuore ACT-allianssin selvitys, jossa on kartoitettu sen jäsenjärjestöjen, kuten Suomen Lähetysseuran, ilmastotuhoihin liittyvää työtä.

Selvitys osoittaa, että järjestöt pystyvät tukemaan ihmisiä ilmastotuhojen minimoimisessa ja niistä palautumisessa. Se tuo esiin, että kirkkoilla ja kristillisillä järjestöillä on ilmastotyössä ainutlaatuinen rooli: niillä on yhteisön luottamus ja ne toimivat paikan päällä yhteisöjä osallistaen. Sik-

si niiden työ vastaa aidosti paikallisiin tarpeisiin, ja tulokset ovat kestäviä.

– Kehittyneiden maiden tulisi myös käsitellä kotimaassaan niitä poliittisia haasteita, jotka estävät tekemästä ilmaston kannalta tärkeitä päätöksiä. Olemme nähneet, että kehittyneissä maissa on noussut vahvoja poliittisia liikkeitä, jotka eivät tunnusta ilmastohätätilaa ja jotka vastustavat ilmastotoimia. Tämä taas vaikuttaa monenkeskiseen ilmastotyöhön ja kestäväen kehityksen työhön kielteisesti, Mbatia sanoo.

Afrikan suojeltava metsiään

Ilmastokriisi edellyttää Mbatian mukaan toimia myös Afrikalta. Hänen näkemyksensä mukaan maanosan tulisi suojella ekosysteemejään, kuten metsiään.

– Afrikalla on maailman suurimpia luonnonvaroja: Afrikan maiden tulisi kestävästi hallinnoida ja suojella metsävarantojaan ja korvata menetetyt metsät uusilla.

Mbatian mukaan Afrikan täytyy huomioida ilmastonmuutos kaikessa taloudellisessa ja muussa suunnittelussa. Ilmastomuutos pitää nähdä läpileikkaavana asiana, joka vaikuttaa kaikkiin talouden osa-alueisiin.

Kolmanneksi Afrikan on vaadittava muutoksia maailmanlaajuisen talouden rahoitusjärjestelmään, jotta se palvelisi kaikkia ihmisiä ja maita. Rahoitusjärjestelmällä Mbatia viittaa olemassa oleviin rahoitusjärjestelyihin ja -instituutioihin, kuten kansainvälinen valuuttarahasto IMF, Maailmanpankki ja yksityiset yritykset, jotka esimerkiksi arvioivat maiden luottokelpoisuutta. ♦

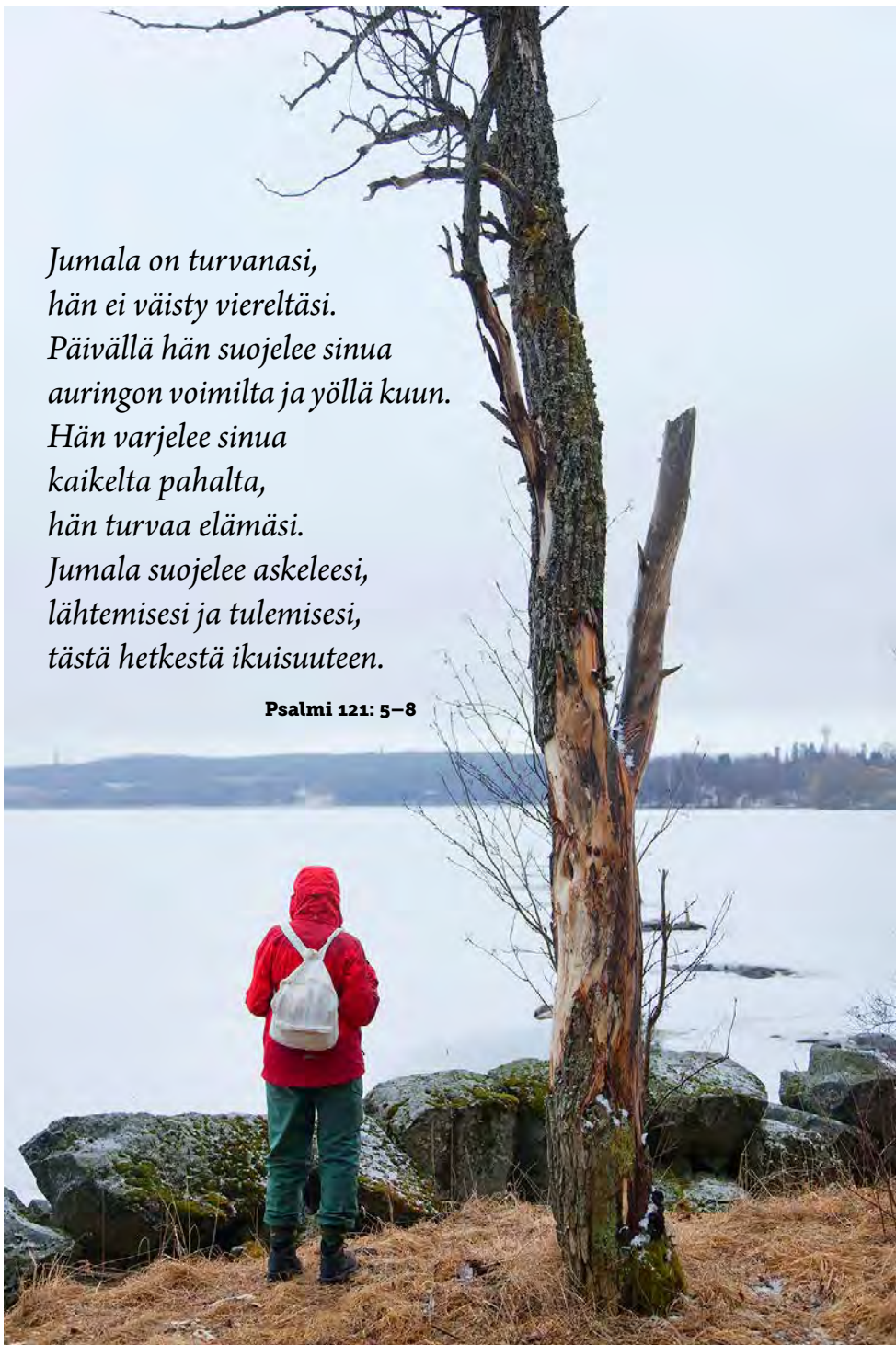
Minna Havunen

Kuva: Julius Mbatian kotahbumi

Ilmastotalokoiisiin tarvitaan jokaista: yhdessä olemme valtameri, sanoo Julius Mbatia.

Kuva: Janne Ruotsalainen

Jumala on turvanasi,
hän ei väisty viereltäsi.
Päivällä hän suojelee sinua
auringon voimilta ja yöllä kuun.
Hän varjelee sinua
kaikelta pahalta,
hän turvaa elämäsi.
Jumala suojelee askeleesi,
lähtemisesi ja tulemisesi,
tästä hetkestä ikuisuuteen.

Psalmi 121: 5–8

Matkapsalmi suojelee vaeltajaa

Psalmi 121 on tunnettu matkapsalmi, jossa kuvataan kattavasti Jumalan antamaa varjelua ja suojelua. Kun lyhyttä psalmia tutkii syvemmälle, tulee esille myös uskonnonhistoriaa ja muinaisia jumalkäsityksiä.

Psalmi 121 kuuluu matkapsalmeihin, ja matkaa voidaan tulkita symbolisesti tai konkreettisesti. Psalmin alussa on ikään kuin pieni vuoropuhelu, jossa matkalle lähtijä kysyy, mistä saa avun. Matkalle lähettäjä vastaa, että turvan saa Jumalalta. Vastaus voidaan ulottaa niin elämän mittaiseen matkaan kuin lyhyempäänkin reissuun.

Psalmin lopussa luvataan Jumalan varjelua elämän loppuun asti, mikä tukee symbolista tulkintaa elämästä matkana. Psalmin kuvaamaa matkaa voi tulkita omaksi hengelliseksi kasvukseen, jossa rukoilija pyrkii lähemmäksi Jumalaa.

Psalimia on saatettu käyttää alun perin pyhiinvaelluspsalmina, kun on suurten pyhiinvaellusjuhlien aikana lähdetty kohti Jerusalemiä. Psalmin sanomaa on sijoitettu myös pakkosiirtolaisten jälkeiseen aikaan, kun juutalaisia palasi kotimaahansa.

Psalmissa 121 toistetaan eri sanoin, että Jumala ei nuku. Nukkumattomuus korostaa Jumalan

ja ihmisen välistä eroa ja Jumalan ylivoimaisuutta ihmiseen nähden.

Jumalaa kuvataan suojaavaksi varjoksi psalmin 121 jakeessa viisi. Varjo on asia, joka tulkitaan suomalaisessa kulttuurissa ja muinaisen Lähi-idän kulttuurissa hyvin eri lailla. Jos jää jonkin asian varjoon tai jokin asia varjostaa sinua tai seuraa sinua kuin varjo, sitä yleensä pidetään huonona asiana.

Psalmit puolestaan ovat kuivan ja helteisen maan lauluja, joissa auringon porottaessa varjo näyttäytyy turvallisena ja viileänä lepopaikkana. Lisäksi varjo on myös määre, joka on liitetty jumaliin ja kuninkaallisiin. Jos olet kuninkaan varjossa, olet kuninkaan suojelussa ja tämän läheisyydessä. Jotain kuninkaan tai jumaluuden suuruudesta ulottuu sinuun. On suuri kunnia ja etuoikeus olla jonkun varjossa. ♦

Hanna Paavilainen

Artikkeli on kirjoitettu Psalmeista viis -podcastin pohjalta. Psalmeja voi lukea osoitteessa psalmit2024.fi tai kuunnella maksuttomassa Piplia-sovelluksessa. Äänensä psalmeille on antanut näyttelijä Krista Kosonen.

ILMAVOIMIEN
BIG BAND
THE FINNISH AIR FORCE BIG BAND

& VIITASEN PIIA
Eilen luvattiin lunta

Vapaa pääsy!

Joulukonsertti
18.12. klo 18 Tuomiokirkko, Tampere

**Palatsin
joulu**

19.11.2024-12.1.2025

 Museo Milavida • Liput 9/5 €
museomilavida.fi

**Anna jouluna
Toisenlainen Lahja®**

Koulutus lapselle 36€
Vuohi 30€
Puuntaimet 15€

Hanki lahja:
toisenlainenlahja.fi
020 787 1201

KUA Kirkon Ulkomaanapu

Puhelun hinta 8,35 snt/puh + 16,69 snt/min.

Kotona Asuen SENIORIHOIVA 050 472 2830
KotonaAsuen.fi

Luotettavaa apua kotiin jo vuodesta 2008

- Kumppanuutta ja seurapitoa
- Alzheimer ja muistihovaa
- Henkilökohtaista hoivaa
- Viriketoimintaa
- Ruoanvalmistusta
- Kodinhoidollista avustusta
- Asiointi- ja kuljetusavustusta

Uusi polku löytyi kirkosta

Kalevan kirkolla pulppuaa lumituiskuisena keskiviikkoiltapäivänä puheensorina, jossa monet kielet sulavat yhteen. Marhaban-keskuksen yhteisöruokailussa on tungos, mutta filippiiniläissyntyinen **Geni Raitisoja**, 51, sukkuoi sen keskellä aurinkoisena.

Alkuvuodesta Raitisojan mieli oli melko toisenlainen, ja äidin kuoleman jälkeen hän sai apua keskusteluista diakonin kanssa ja Tampereen seurakuntien Huokaus-palvelusta. Samalla avautui uusi elämänpolku: pastori Kati Eloranta ehdotti vapaaehtoistyötä. Tänäpäin Raitisoja työskentelee Marhabanissa maahanmuuttajanaisten työnhakuhankkeessa.

Raitisoja on tiennyt nuoresta asti, että haluaa työskennellä kirkossa.

– Minulle tämä työ on kutsumus, hän sanoo.

Ensimmäinen työpaikkakin oli katolinen aikakauslehti Filippiineillä. Sen jälkeen oli viestintä- ja opetusalan töitä kansainvälisissä yrityksissä ja yhdistyksissä.

– Katolisessa kirkossa ei ole naispappeja, ja perhe ei olisi suostunut, että minusta olisi tullut nunna, hän kertoo.

Suomeen Raitisoja tuli noin 20 vuotta sitten, ja vapaaehtoisesti, toisin kuin moni pakon sanelemana tullut.

– Genillä on valtavan arvokasta omakohtaista kokemusta kotoutumisesta. Hän on

idearikas, ja aiempi kokemus opettamisesta ja hanketyöstä luovat hyvät lähtökohdat edistää tänne tulleiden naisten työllisyyttä, pohtii Marhabanin toiminnanohjaaja **Maria Haapavaara**.

– Geni osaa kohdata ihmisen ihmisenä. Se on taito, jota ihailen suuresti, hän lisää.

– Kohtaaminen on tärkeää. Pitää olla läsnä, toteaa Raitisoja, ja lisää sen olevan joskus todella vaikeaa.

– Ja ennen kuin voi auttaa muita, pitää olla itse kunnossa, hän miettii.

Kun Raitisoja oli 27-vuotias, hän tapasi verkossa suomalaisen miehen, Markku Raitisojan.

– Muista kirjoittaa sinne, että Make on ihana. Hän on aina tukenut minua kaikessa.

Kaikella Raitisoja tarkoittaa muun muassa sopeutumista uuteen kotimaahan. Oli myös järkytys, kun itseä koskevia asioita ei voinut hoitaa alusta loppuun.

– Kun olin raskaana, puhuin lääkärille englanniksi. Hän vastasi miehelleni suomeksi.

Raitisoja opiskeli nopeasti suomen kielen.

– Nyt olen maksanut suomalaisen kulttuurin. Olen kuin suomalainen mummo. Vapaa-ajalla sienestän ja marjastan. Ja olen hyvä laittamaan ruokaa! Mieheni on lihonut kilo per vuosi, Raitisoja levittää kädet ilmaan.

Jumalan työssä

Raitisoja on ollut kristitty koko elämänsä ajan. Parhaillaan hän käy suomalaista rippikoulua, koska haluaa liittyä luterilaiseen kirkkoon.

– Kukaan ei lähestynyt minua kirkkoon liittymisessä. Se on niitä asioita, jotka tekevät Marhabanista hienon: kaikki ovat tervetulleita juuri sellaisina kuin ovat, hän kuvailee.

– Ihmiset täällä eivät puhu Jumalasta, mutta tekevät Jumalan työtä joka päivä. Se sai minut ymmärtämään, että haluan liittyä kirkkoon. Jumala auttaa, ei koettele. Se on ero katoliseen ajatteluun, hän sanoo varovasti.

Katolisena Raitisoja ei ole saanut osallistua ehtoolliseen, koska on mennyt naimisiin eronneen miehen kanssa.

– En tiennyt, kuinka paljon olin kaivannut hengellistä osaa elämästä, hän huokaa, ja kertoo saaneensa apua hengellisen polun kulkemiseen.

– Se on todella muuttanut elämäni.

Entisen ja nykyisen kotimaan välille Raitisoja toivoo siltaa.

– Haluaisin perustaa säätiötä, jotka auttavat maahanmuuttajanaisia Suomessa ja edistävät tyttöjen koulutusta Filippiineillä, haaveilee hän. ♦

TEKSTI: **Elisa af Hällström**

KUVA: **Hannu Jukola**

Geni Raitisoja työskentelee kolmansista maista Suomeen muuttaneiden naisten työllistymistä edistävissä VAU-hankkeissa.

Lukijalta

Sota vai rauha?

Martin Luther Kingillä oli unelma. Minullakin on unelma, se että kaikki maailman ihmiset yhdessä päättäisivät kieltäytyä aseista. Olisi yhteinen aseistakieltäytyminen kaikissa maailman maissa yhtä aikaa.

Kukaan ei tarttuisi aseisiin. Siitä ei voitaisi edes rangaista ketään, kun kukaan ei tahtois olla rankaisemassa. Kansojen johtajat, sotien aloittajat, jäisivät yksin, kun kukaan ei tottelisi heidän käskyjään eikä ryhtyisi sotimaan.

Luulen, että moni ihminen on saanut tarpeekseen sodista, ja tiedän monen rukoilevan maailmanrauhan puolesta. Moni myös syyttää Jumalaan siitä, että Hän ei ole puuttanut asiaan. Kuitenkin me, kaikki ihmiset maailmassa, olemme tavallaan syyllisiä sotiin. Niitä ei olisi, jos me emme sotisi.

Meillä Suomessakin totaaliikieltäytyvät istuvat vankiloissa, ja on yleinen asevelvollisuus. Sanotaan, että jos haluat rauhaa, valmistaudu sotaan. Pitäisi paremmin sanoa: jos haluat rauhaa, älä suostu sotimaan.

Moni on väsynyt sotiin ja sen kauheuksiin ja unelmoi rauhasta. Se on yhteinen haave lapsillakin, jotka kärsivät sodan jaloissa. He itse ovat siihen taatusti syyttömiä. Sodan teot eivät todellakaan ole mitään sankaritekoja.

Sotimaan opettelu ei pitäisi olla mikään kansalaisvelvollisuus, vaan päinvastoin rauhankasvatus kaikissa maailman maissa. Siis kaikkien kansojen ja ihmisten yhteinen asia on elää sovussa keskenään.

Meillä on paljon yhteisiä ongelmia hoidettavana ja todellakin yllin kyllin muutakin tekemistä kuin sotia keskenämme. "Viha vaino pois, rauha parempi ois, sopusointu vallitkoon." Näin lauloi Hiski Salomaa aikoinaan.

Ymmärrän kyllä näiden ajatusteni olevan vastoin yleistä mielipidettä Suomessa nykyään. On kuitenkin ihan pakko tuoda ne julki näissä olosuhteissa. On vaikea ymmärtää ihmisiä, joiden mielestä rakkaus on syntiä, mutta sotiminen on järkevää. Itänaapurissamme näemme, mihin sellainen ajattelu voi äärimmäisen vietyä johtaa. Siitä on todellinen rauha kaukana.

Asian on parhaiten kiteyttänyt Aleksandra Ionowa mieterunossaan Rauhanmaa:

Jos voitat, ihminen, sodanmaan, niin rauhan sinä häviät. Kahta maata et omistaa saa, toisen niistä menettää saat.

Sodanmaa tuomittu häviöön on, siksi sen voitto myös häviö on. Rauhanmaa ikuinen elämä on, siksi sen voitto saavutus on.

Siis valitse, ihminen, harkiten maa, jonka puolesta taistella saat. Sodanmaa tuomittu häviöön on, Rauhanmaa ikuinen ELÄMÄ on.

Eila Kämäräinen

Sydänliitolta vietiin sydän

Suomen hallitus leikkaa Sydänliiton samaa valtion-apua ensi vuodelle 72 000 euroa. Nämä leikkaukset uhkaavat Sydänliiton toimintaa ja ovat lisäksi vastoin aiemmin sovittua rahoitusmallia. Leikkaukset heikentävät sairastuneiden asemaa ja uhkaavat suomalaisten terveyttä.

Käsittäakseni eduskuntapuolueilla oli voimassa yhteinen sopu, jonka piti turvata sosiaali- ja terveys-

järjestöjen rahoitus vuoteen 2027 asti. Nyt kaikki on toisin. Mihin katosi aiemmin saatu luottamus? Mihin hallitukselta on myös kadonnut kristillinen, diakoninen ja laajapohjainen hyvinvointiin ja terveyteen perustuva ajattelu?

Nämä massiiviset leikkaukset ovat tulleet yllätyksenä monelle hyvälle ja yleishyödylliselle järjestölle. Näin ei oltu aikaisemmin sovittu. Hallituksen toimet osoittavat ymmärtämättömyyttä, huonoa päättelykykyä ja näköalattomuutta.

Meillä Amurin kansakoulussa kieliopin tunnilla opetettiin, että yhteen sydämeen ei mahdu kahta ämää. No, hallituksen sydämeen ei näytä mahtuvan edes sitä yhtäkään, surullista. "Niin pieni ihmisydän on, niin avara ja pohjaton, se kätkee suuret unelmat ja vihan, lemme maailmat".

Tapani Telenius, Tampere

Löydä pappisi -hakukone?

Ensimmäisen kerran ehdotin ja kysyin tätä asiaa noin 14 vuotta sitten. Ja kysymykseni ajankohtaisuus on vain kasvanut. Silloin ehdotin vaalikoneen tapaista Löydä itsellesi pappi -hakukonetta.

Se helpottaisi kaltaisteni protestanttisten puritainien elämää siinä, mistä löytäisi hänet, joka jakaa Elian hengessä elävää leipää ja vettä ravinnoksemme sunnuntain messuissa.

Tarve tämänkaltaiselle hakukoneelle on, koska tarjontaa on: jooga, tarot, savienkeli, kaikki käy. Niitä tarjoavat papit ja papittaret. Ajassamme on huomionhakuja, äänekkäitä, tyhjää täynnä oleviin kupliinsa eristäytyvien yhteisöjä, oikeassa olemisensa pakko-miellettä ruokkien ja vahvistaen.

Kari Helén

Kiitos palautteestasi ja kehitysideastasi!

"Löydä itsellesi pappi" -hakukoneelle voisi varmasti olla kysyntää, koska monesti voi olla, että toivotaan esimerkiksi toimitukseen tietyn tyylistä pappia.

Otamme kehitysideasi keskusteluun ja pohdimme, olisiko tällaista mahdollista toteuttaa verkkosivuillamme jossain muodossa tulevaisuudessa.

Jiri Santaharju

Kehittämispalvelut
Tampereen ev.lut. seurakunnat

Aleksanterin kirkon nimi

Aleksanterin kirkon nimeämistä keisari Aleksanteri II:n mukaan tukee tieto, joka löytyy Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymän arkistossa olevasta Aleksanterin kirkon rakentamiskomitean pöytäkirjasta, joka on päivätty 26.2.1880.

Pöytäkirjassa päätettiin, että kirkon peruskivi laskeaan Aleksanteri II:n valtaistuimelle nousun 25-vuotispäivänä.

Merja Jokela

arkistonhoitaja
Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä

Marraskuun 2024 Sillassa kirjoittaja viittasi professori Matti Klingen verkkojulkaisuun (kansallisbiografia.fi/kansallisbiografia/henkilö/3108), jonka mukaan kirkko olisi nimetty keisari Aleksanteri I:n mukaan.

siitä maininta tekstin yhteyteen ja käytettävä nimimerkki. Tällöin yhteystiedot jäävät vain toimituksen tietoon.

Palautetta ja lukijapostia voi lähettää osoitteisiin:

toimitus@siltalehti.fi,
Silta, Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä,
PL 226, 33101 Tampere
ja siltalehti.fi/palaute.

HENGEN LEIPÄÄ

Tapani Leppänen
Ex-kaupunginjohtaja,
seurakunta-aktiivi

Ihmisen elämällä on täydellinen tarkoitus

Yksi ihmisen syvällisimmistä ja vaikeimmista kysymyksistä on saada vastaus elämän tarkoitukseen.

Miksi olen täällä? Sitä on pohdittu ja yritetty selvittää monin tavoin satojen, jopa tuhansien vuosien ajan. Siihen ovat osallistuneet filosofit, uskonnolliset johtajat, humanistit, tiede ja tavalliset ihmiset.

Vastauksissa nousevat esiin muun muassa merkityksellinen elämä, ihmissuhteet, saavutukset, uskonto tai valaistuminen. Nykyään joillakin elämän tarkoitus löytyy ihmisestä itsestään luomalla oman elämänsä tarkoitus.

Onko sitten saatu vastauksia ihmisen kyselyyn? Onko yhteisesti jaetun vastauksen saaminen edes mahdollista? Jos näin tapahtuisi, sillä olisi valtavan suuret myönteiset vaikutukset jokaiselle ihmiselle ja kaikkien kansojen elämään.

Oman vuosikymmeniä kestäneen ajatteluni, kirjallisuuteen perehtymisen ja keskustelujen

Jumalan rakkaus on tarkoitettu jokaiselle ihmiselle.

tuoluksena olen löytänyt ja saanut vastuksen. Se on merkinnyt minulle lopullista, riemullista ja täydellistä ratkaisua ihmisen elämän tarkoituksesta ja merkityksestä.

Minun ei tarvitse sitä enää pohtia, se on kirkas ja selvä. Olen täysin vakuuttunut siitä, että vastaus on tarkoitettu kaikille ihmisille, se on koko Raamatun keskeisin sanoma.

Ihminen ei voi saada eikä saavuttaa syvintä ja tyydyttävintä tarkoitusta elämänsä ilman ehjää suhdetta Jumalaan. Jumala on luonut ihmisen rakkautensa kohteeksi, omaksi kuvakseen, täydelliseen yhteyteen itsensä kanssa. Jeesus tuli tuomaan meille yltäkylläisen elämän (Joh. 10:10).

Jumalan rakkaus on tarkoitettu jokaiselle ihmiselle. Tämän rakkauden voi saada ja omistaa uskomalla Jeesukseen ja jättämällä elämänsä hänen johdatukseensa. Näin ihmisellä on myös iankaikkisen elämän toivo.

Ihmisen tulisi elää heijastaen Jumalan luonetta. Jeesus opetti, mitä tämä tarkoittaa: "Rakasta Herraa sinun Jumalaasi, kaikesta sydäimestäsi, kaikesta sielustasi ja kaikella ymmärrykselläsi."

Tämä on suurin ja ensimmäinen käsky. Toinen tämän kaltainen, on: "Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi." (Matt. 22:37-39)

Jumala kaipaa ja etsii yhteyttä ihmiseen. Ihminen kaipaa ja etsii yhteyttä Jumalaan, joko tietoisesti tai tiedostamattaan. Kaikki tämä toteutuu Jeesuksessa Kristuksessa. Tämä antaa täydellisen vastauksen ihmisen kyselyyn identiteetistään ja tarkoituksestaan tässä suunnattoman suuressa universumissa. ♦

Hengen leipää on Silta-lehden juttusarja, johon toimitus pyytää kirjoituksia seurakuntalaisilta sekä seurakuntien työntekijöiltä.

Kirjoita mielipiteesi Sillan lukijapalstalle!

Kirjoita Sillan yleisönosastoon mieltäsi askarruttavasta asiasta tai anna palautetta lehdestä. Toimituksella on oikeus lyhentää tekstejä tarvittaessa.

Lukijalta-palstalla julkaistavaksi toivottuihin teksteihin on aina liitettävä lähettäjän nimi ja yhteystiedot.

Jos haluat tekstin julkaistavaksi nimimerkillä, laita

SATTUMUKSIA KIRKON KULMILTA

Kuva: Vapriikin kuva-arkisto/ E. M. Staf

Kuinka jouluisaksi voikaan tunnelma mennä? Viinikan kirkko on kuvattu loppuvuodesta 1958.

Kuusia kirkkojen kulmilla

Mikäli jotain aivan kummallista ei satu, tämän jutun ilmestyessä Vanhan kirkon edustaa koristaneet taas jättiläismäinen joulukuusi.

Näin on lukemani mukaan ollut yhtäjaksoisesti jo vuodesta 1930 – tai melkein, sota-aika nimittäin katkaisi jatkumon. Joka tapauksessa perinteellä on ikää kohta sata auringonkiertoa.

Parhaassa tapauksessa voitaisiin viettää jo 130-vuotispäiviäkin, sillä aivan ensimmäistä kertaa Keskustori sai joulupuunsa jo 1894. Tuolloin se pystytettiin ”varattomien lasten ilahuttamiseksi” ja hankkeen takana olivat kaupungin silmätekevät.

Kuten myöhemminkin, kyseessä oli melkomoinen yksilö. *Aamulehti* ihasteli, kuinka ”latva tavoittelee kirkon räystästä” ja ”samassa suhteessa on sillä leveyttäkin”.

Ei siis aivan nykymeren mukainen havuhirvi, mutta niin valtaisa kuitenkin, että sitä saattoi kutsua ”jättiläisjouluukseksi”.

Ehkä vielä kokoakin merkittävämpi vetonaula oli latvaan sähkölampuista tehty tähti, joka pimeän tullen kimmelsi ”tavattoman huikaisevasti”.

Sitä ihastelemaan tulevia pyydettiin ottamaan mukaan lahja,

joita sitten jaettiin aattona vähävaraisille. Paketteja kertyi parisen tuhatta, ja ”ilosta säihkyivät saajain silmät”, kertoi *Aamulehti*.

Tempauksesta tuli siis menestys ja sitten tapa, joka kuitenkin katkesi joskus 1900-luvun alussa. Tarkka vuosiluku ei ole tiedossani, mutta perinnettä uudelleen käynnistettäessä mainittiin, että taukoa olisi ollut toistakymmentä vuotta.

Kuten oheisesta otoksestaakin ilmenee, Keskustorin kuusi ei kuitenkaan ole ollut ainoa Tampereen kirkkojen kulmien joululahdutin. Historiallisia kuvatodisteita löytyy Viinikan ohella ainakin Messukylästä.

En tiedä, miten pitkäikäisiä nämä perinteet ovat olleet, enkä sitäkään, kuinka monen kirkon tietämiltä kuusia lopulta oikein on löytynyt. Te lukijat lienette tässä suhteessa viisaampia!

Löytämäni joulupuutokset ovat paitsi kauniita, myös historiallisesti kiintoisia. Kuusen kaltainen kiintopiste kun avaa näkökulman maailman ja tapojen muutoksiin sen ympärillä.

Valikoinkin tämän Sattumuksen verkkoversioon oikein havukuvakavalkadin lahjaksi lukijoille.

Päätähuimaavaa katsottavaa tarjoaa esimerkiksi otos vuodelta 1933, jossa on kiivetty tikkailla puun latvaan tähteä kiinnittämään.

Niin vuoden 1904 Vanhan kirkon kuin 1958 Messukylän kirkon kuusien kuvissa taas huomiota herättävät sähkö- tai puhelinlangat, joita on kuin harpussa kieliä. On siinä ollut pikkulinnuilla istuinpaikkoja!

1930-lukulaisessa otoksessa puolestaan Keskustori on kuusimyyjien valikoimien seurauksena kuin väliaikainen havumetsä.

Entäs sitten räpsäys vuodelta 1937, jossa kaksi miestä vetää kuusta pystyyn vinssillä, käsivoimin kampia kääntäen. Nykymaailmasahan työ tehdään nosturilla, kuten esimerkiksi vuoden 2005 kuvasta näkyy.

Ja kaiken vastapainona on Viinikan kaltainen pysäytetty hetki, josta oikein huokuu joulun rauha.

Joutilaista juhlapyyhiä! ♦

Mikko Pollari

Lähteet:

Aamulehti 15. – 28.12.1894, 24.12.1930

Vapriikin kuva-arkiston Facebook-sivut

Lisää kuvia joulukuusista: siltalehti.fi

KOLUMNI

Hannele Huhtala
päätoimittaja ja kustantaja

Missä se realismi luuraa?

Lapseni on siinä iässä, että häntä kiinnostavat avaruus, dinosaurukset, kimalaiset ja villieläimet. Luen hänelle kirjaa planeettamme eläimistä, ja itken vasta, kun hän nukkuu. Maailman nisäkkäistä enää neljä prosenttia on villieläimiä. Kauaa ei enää ole puuleopardia, kalju-uakareita tai muita sademetsien ihmeellisyyksiä. Se itkettää. Kuvittelen lapseni kysyvän, kun hän on vanhempi: ”Äiti, mitä sinä teit, että luontokato olisi pysäytetty?”

Kuuntelin meteorologi-kirjailija Kerttu Kotakorpea toimittajille suunnatussa tapahtumassa. Hän huomautti, että on median vika, että ilmastokysymys on leimattu puoluekysymykseksi.

Sen pitäisi olla kysymys, jonka äärelle me kaikki pystymme pysähtymään. Onko realismia se, että tällä vuosineljänneksellä pörssikurssit menivät sinne ja tänne vai se, että meillä on yksi ainutkertainen planeetta, ja yksi ainutkertainen elämä yrittää pitää siitä ja läheisistämme huolta?

Yhdysvaltoja ja Suomea johtavat tällä hetkellä tahot, jotka saavat voimaa, kun muita ärsyttää. Kun suvakkia risoo, käännetään kaasuhanat auki. Mitään siitä ei kukaan hyödy, mutta mitä siitä, kunhan on päästy näyttämään omat voimamme. Ja jos joku uskaltaa olla eri mieltä, lähetetään vihaviestejä sähköposti täyteen.

Äiti, mitä sinä teit, että luontokato olisi pysäytetty?”

Olen uskonut, että maailma ja yhteiskunta menivät kohti suvaitsevampaa, liberaalimpaa, kohti paremmin toimivaa hyvinvointivaltiota. Kuluneen vuoden aikana uskoni on horjunut.

Yhteistä hyvää ei nakerreta vähittäin pois, vaan sitä revitään hajalle. Esimerkiksi tuoreissa uutisissa on nähty, kuinka sosiaaliturvan leikkaukset ovat johtaneet siihen, että ihmisiä on hädätetty asunnoistaan entistä enemmän. Se tarkoittaa kasvavaa asunnottomuutta ja syrjäytymistä. Tampere johtaa näitä kyseenalaisia kisoja.

Olen syksyn aikana liittynyt kahteen eri kapinaryhmään, joiden tavoitteena on puhua eriarvoistumisen haitallisuudesta. Ryhmät ovat ammatillisia yhteisöjä, joiden jäsenet ovat huolestuneet nyky-menosta. Jotain tarvitsisi tehdä, ja siihen etsitään nyt muita keinoja kuin puoluepolitiikka.

Valmistautuessani erään ryhmän tapaamiseen etsin päivälehden sivuilta hyviä uutisia hyvinvointialueista. Niitä ei ollut, enkä suosittele kenellekään näin yksipuolista uutisten lukemista. Jälleen itkettää ja pohdin, miten käy sukulaiselle, joka odottaa hoitoaika.

Tutkijat kutsuvat nykyaikaa monikriisin ajaksi. Ei ole vain yhtä asiaa, jonka takia pitäisi nousta vastarintaan. Kapinaan on ryhdyttävä elinolojen säilyttämiseksi, köyhyyden poistamiseksi ja terveystalouden säilyttämiseksi. ♦

Kolumnistien esittelyt ja kommentointi: siltalehti.fi/puheenvuorot

SILTA

siltalehti.fi

11. vuosikerta

• Kustantaja / julkaisija:

Tampereen ev. lut. seurakunnat

• Toimitus:

päätoimittaja Kirsi Airikka

050 381 0970

toimituss sihteeri Asta Kettunen

050 438 2716

s-posti: toimitus@siltalehti.fi ja

etunimi.sukunimi@evl.fi

Osoite: Seurakuntien talo,

Näsälinnankatu 26,

PL 226, 33101 Tampere

• Kaupalliset ilmoitukset:

• Mediamyynti

• Sacrum-Kotimaa Oy

Pirjo Teva p. 040 680 4057

Juha Kurvinen p. 040 665 5983

s-posti: etunimi.sukunimi@kotimaa.fi

• Jakelu:

Tamperelainen

Jakelupalautte:

jakelupalaute.fi/silta tai

Suomen Suoramainonta

Tampere, 040 085 9766

• Tilaukset:

sari.laakso@evl.fi, 03 219 0111

• Taitto: Timo Saarinen/ pelagus.fi

• Painosmäärä: 90 000 kpl

• Paino: Sanoma Manu, Tampere

• ISSN:

ISSN 2342-0979 (painettu)

ISSN 2342-0987 (verkkójulkaisu)

• Seuraavat lehdet ilmestyvät:

ke 8.1.2025, aineisto viimeistään

9.12.

ke 5.2., aineisto viimeistään 15.1.

Kuva: Kevin Francett

Anna Näkkäläjärvi-Länsman on muusikko, joka esittää saamelais-musiikkia. Hänet tunnetaan taiteilijanimellä Ánnámáret.

Hoosiannasta uusi taidepop-kappale pohjoissaamenkielellä

Jouluradiossa kuullaan Hoosianna-hymnin sanoihin tehty uusi sävellys *Hosianna*, jonka on tehnyt ja esittänyt pohjoissaameksi Anna Näkkäläjärvi-Länsman.

Kappaleesta julkaistaan myös Kevin Francettin ohjaama musiikkivideo. Jouluradion 13. Hoosiannalla halutaan kunnioittaa alkuperäiskansaamme eli saamelaisia.

– Halusin tehdä version, jossa sekoitetaan eri elementtejä. Päädyin ottamaan Hoosiannaan mukaan joikuelementtejä ja tekemään oman version Hoosiannan melodiasta. Pohjalla on kuitenkin alkuperäinen Hoosianna, Anna Näkkäläjärvi-Länsman kertoo.

Kappaleessa kumpuaa kaamoksen väri-maailma. Kylmä ja sininen – kaunista valoa ja lunta. Alun epätoivoinen tunnelma heijastaa

tämänhetkistä maailmantilannetta. Kappale kasvaa, ja tulkinta voimistuu laulun edetessä.

– Kyllä, minä haluan tällä Hoosiannan versiolla sanoa sen, että meidän pitäisi pitää toisistamme huolta ja olla suvaitsevaisia eri kansoja ja kulttuureita kohtaan. Toivoin rauhaa maan päälle. Tästä tuli minulle voimabiisi, taiteilija sanoo.

Jouluradio on kahdeksan kanavan joulumusiikkiperhe ja verkkomedia. Pääkanavaa voi kuunnella perinteisillä FM-radiotaajuuksilla (Tampereella 101,6 MHz), kaapeliverkossa ja RadioPlayerissa. Verkkokanavat ovat jouluradio.fi, Supla ja Elisa Viihde.

Jouluradion mahdollistavat evankelis-luterilaiset seurakunnat ympäri Suomen. ♦

Luento Manipurin vuoristoheimojen elämästä

Sinapinsiemen-yhdistys on vuosia tukenut intialaisen pastori Karong Thanghao Komin työtä köyhien lasten koulunkäynnin parissa Intian Manipurissa. Myös Tampereen Tuomasmessu on osallistunut hänen työnsä rahoittamiseen.

Pastori Kom esittelee väitöskirjatyötään keskiviikkona 11. joulukuuta Tampereella. Tänä vuonna Sinapinsiemen on sitoutunut rahoittamaan Komin jatko-opintoja Etelä Aasian teologisessa instituutissa viiden vuoden ajan.

Kom kuuluu yhteen Koillis-Intian vuoristoheimoista. Missiologian piiriin kuuluvassa väitöskirjassaan Kom käsittelee osavaltionsa Manipurin etnisiä ristiriitoja, sosiaalisia ongelmia ja ympäristöongelmia.

Tutkimuksen tavoitteena on perinteisten heimoalueen resurssien valjastaminen osaksi Kirkkojen maailmanneuvoston ja Manipurin baptistikirkon välisiä keskusteluja uuden aktiivisen ekomiologiian luomiseksi kirkolle.

Pastori Komin luento 11.12. kello 17–19 pääkirjasto Metsossa, luentosali Pihlaja. Etäosallistujien ilmoittautuminen sähköpostitse: sihteeri@sinapinsiemen.fi

Kierrätetty joululahja lapsille ja nuorille

Pirkanmaan hyvinvointialue järjestää yhteistyökumppaneineen kierrätysaiheisen joulukeräyksen vähävaraisille tamperelaisille lapsiperheille.

Keräykseen voi lahjoittaa ainoastaan ehjiä ja puhtaita lasten- ja nuortenvaatteita, leluja ja pelejä. Tavarat lahjoitetaan samoista paikoista perheille.

Keräyspisteet ja -päivät:

- **Hervanta: Yhteisökeskus L8, Lindforsinkatu 8:**
ma 9.12.24 klo 9–14
- **Hallila: Mahdollisuuksien Talo/Karteroopi, Männikönkatu 2:**
ke 4.12.24 klo 12–18
- **Lentävänniemi, Kansalaistalo Mansikkapaikka, Pikkusaarenselkä 2:**
to 5.12. klo 9–15.30
ti 10.12. klo 13–18.30
- **MLL:n Laivapuiston Perhetalo, Tiiliruukinkatu 1**
ti 10.12.24 klo 13–18
- **Kumppanuustalo Artteli, Mustalahdenkatu 22**
ma 9.12.24 klo 9–19
ti 10.12.24 klo 9–19
to 12.12.24 klo 9–19

KUA Kirkon Ulkomaanapu

Joulukeräys 2024

**TUO JOULU
UKRAINAN
LAPSILLE
JA LAHJOITA!**

**Lähetä tekstiviesti APU30
numeroon 16499 (30€)
tai lahjoita MobilePaylla
numeroon 36263.**

Kuva: Marco Peretto

Pieter Coeckken maalaus *Suru Kristuksen ruumiin ympärillä* sijaitsee Bilbaon taidemuseossa Espanjassa. Joulukinkun koristeina käytetyt kokonaiset neilikat symboloivat rautanauvoja, joilla Jeesus ristiinnaulittiin.

Joulu on täynnä ikiaikaisia vertauskuvia ja perinteitä

Jouluun liittyy lukematon määrä symboleita eli vertauskuvia, joita usein käytämme tietämättä varsinaisesti miksi.

Moni laittaa vanhasta tottumuksesta mantelin joulupuuroon ja tähden kuusen latvaan, paketoi lahjoja sinetöiden ne rusetilla tai vie ystävänsä hyasintin tietämättä, mistä nämä perinteet kertovat.

Taiteentutkija, tietokirjailija **Liisa Väisänen** sukeltaa uudessa *Symbolien joulu*-kirjassaan (SKS Kirjat, 2024) kiinnostavalla tavalla ikivanhojen vertauskuvien historiaan ja tarjoaa näkökulman suomalaisen jouluperinteiden kansainvälisiin juuriin.

– Kaikilla kansoilla on ollut tapana juhla erilaisin rituaalein talvipäivänseisausta. Ammoisista ajoista alkaen kalenterit ovat tarkkailleet tähtiä, kuuta ja aurinkoa, kuvailee Väisänen jouluperinteiden vanhaa historiaa.

– Seisauuspäivät talvella ja kesällä ovat olleet merkittäviä, maagisia ja ehkä hieman pelottavia. Noina päivinä, jolloin auringon ajateltiin muuttavan suuntaa, olivat portit avoinna jumalten ja tuonpuoleisten maailmaan. Osa vanhoista talvipäivän

seisaustraditioista on siirtynyt jouluun, osataas uuteenvuoteen, lisää tutkija.

Joulu on rauhan juhla

Väisänen mukaan joulu – muiden juhlahyppien rinnalla – onkin usein hämmäntävä ja kansainvälinen fuusio monenlaisia perinteitä ympäri maailmaa.

– Kristinuskokin on fuusio aiemmasta, ja siksi kristitty voi viettää joulua hyvillä mielin. Kaikki uskonnot ja kukin ihminen antavat itse sisällön omalle juhlalleen. Joulu kantaa kansainvälisiä traditioita, ja siksi se on ymmärryksen ja globaalien rauhan juhla.

Esimerkiksi monien rakastama joulutähti-kukka on kotoisin Meksikosta, jossa se astekeille symboloi jumalten uhrina maahan vuodatettua verta.

Joulukransseissa ja muissa koristeissa esiintyvä käpy puolestaan oli antiikin kulttuurissa uudelleensyntymän symboli – kuolleelta vaikuttavan käyn sisällä olevat siemenet ovat lupaus uudesta elämästä.

Joulutortun muoto viittaa Betlehemin tähteen, luumu taas on hedelmän yleinen

Kuva: Marco Peretto

Taiteentutkija **Liisa Väisänen** on aina ollut kiinnostunut taiteen ja uskonnon välisistä suhteista.

symboli Kristusta ja Madonnaa kuvaavissa maalauksissa.

Mantelin muoto on kahden ympyrän kohtauspiste ja ikiaikainen symboli, jossa Jumala kohtaa ihmisen.

Mausteneilikka muistuttaa ulkonäöltään rautanaulaa, niinpä sitä pidettiin Jeesuksen ristiinnaulitsemisen symbolina.

Myös taateli on vanha kristillinen symboli, jota on pidetty Jumalan armon ja lempeämielisyyden osoituksena. Suomalaiseen joulupöytään taatelikakku kuuluu olennaisesti.

Valo voittaa pimeyden

Valon merkitys näkyy joulussa kaikkialla.

– Kaduille sytytetään jouluvaloja. Ihmiset koristelevat kotinsa valoilla sekä sisältä että ulkoa. Joulukuusen valot symboloivat alkujaan Kristuksen valoa, kirjoittaa Väisänen.

Myös Lucian päivänä 13. joulukuuta juhli-taan pian lisääntyvää valoa.

Nykyisin Espanjan Granadassa asuva tutkija kertoo itsekin pitävänsä joulusta, onhan hän melkein joulunlapsi, joka on syntynyt 21. päivänä joulukuuta.

– Jouluna saa lukea yökaudet, ja silloin on aikaa läheisille.

– Pidän eniten joulupalloista. Pallon muoto kiehtoo, mutta eniten sen historia. Se muistuttaa Eevan ja Aatamin omenasta ja anteeksiannosta. Jouluna voi aloittaa alusta, tyhjältä pöydältä. ♦

Kirsi Airikka

Liisa Väisänen: *Symbolien joulu*, SKS Kirjat, 2024

Aitolahden kirkon suunnittelija toi jugendin Tampereelle

Museo Milavidan alakerran saleissa nähdään 3. maaliskuuta saakka valokuvia ja piirustuksia Birger Federleyn (1874–1935) laajasta tuotannosta. Arkkitehdin syntymästä tuli keväällä 2024 kuluneeksi 150 vuotta.

Muun muassa Aitolahden kirkon suunnitellutta Federleytä voi – Lars Sonckin ohella – pitää arkkitehtina, joka toi jugendin Tampereelle. Näin kerrotaan uunituoreessa Vapriikin julkaisemassa arkkitehti Juha Jaakolan teoksessa *Birger Federley, jugendarkkitehti 1874–1935*.

Federleyn suunnittelema rakennus nousi Tampereelle uuden tyylin alkuvaiheessa, vuosina 1899–1901 kaikkiaan seitsemän.

Kirjassa kuvaillaan Aitolahden vanhana kirkkona nykyään tunnetun maamerkin suunnittelua ja toteutusta. Siitä selviää myös, mitä suunnitelmia hankkeesta ei lopulta toteutettu.

Federley vietti kesiään huvilassaan Aitolahdella ja kuului myös laivayhtiö Aitolahden hallitukseen. Kun Aitolahden talolliset päättivät rakennuttaa uuteen kuntaansa oman kirkon, sen luonnokset pyydettiin tutulta arkkitehdiltä.

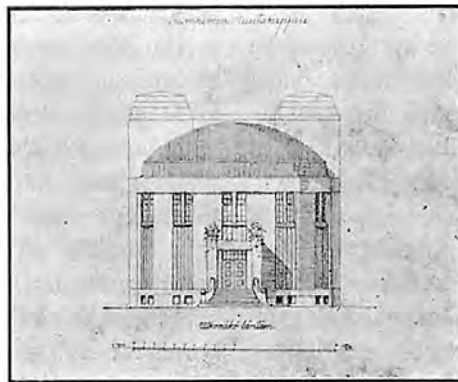
”Aluksi harkittiin monia toteutusvaihtoehtoja, mutta lopulta rakennettavaksi valittiin keskiaikaisen harmaakivikirkon tyylinen kirkkorakennus. Viittaus nykypäivään oli suunniteltu siipirakennus, johon sisältyisi myös seurakuntasali, mutta siipirakennusta ei kuitenkaan toteutettu. Kirkko vihittiin juhannuksena 1928.”

Federley oli mukana myös Viinikan kirkkokilpailua valmistelevalle lautakunnassa ja Tampereen seurakuntien Kytälän virkatalon kutsukilpailussa, kirjasta selviää.

Aikalaisiin ja Federleyn kanssa suunnittelukilpailuihin osallistuneisiin kuuluivat Wivi Lönn sekä Lars Sonck, jonka kanssa Federley perusti yhteisen, lyhytikäiseksi jääneen arkkitehtitoimiston.

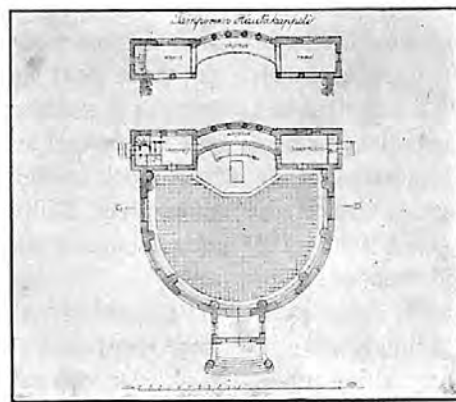
Kun Tampereen ev.lut. seurakunta järjesti Juhannuskylän tulevasta kirkosta yleisen suunnittelukilpailun vuonna 1900, kisan voitti Sonck. Tämä pääsi suunnittelemaan myös Juhannuskylän asemakaavan muutoksen, jonka ansiosta kirkosta tuli kaupunginosan näkyvä keskipiste.

Sonckin voitettua Johanneksen kirkon, nykyisen Tuomiokirkon, suunnittelukilpailun Federley nimettiin rakennuskomitean jäseneksi ja sihteeriksi. Hän toimi

Piirros: Arkkitehtien 1/1912

TÄVIÄN OM GRAVKAPPELI,
I TAMMERFORS'
III PRIS BIRGER FEDERLEY

Kalevankankaan siunauskappelin suunnittelukilpailuun jätettiin 28 ehdotusta, joista Federleyn Rauha sai kolmannen palkinnon.

Kuva: Saarni Sällynoja, Vapriikin kuva-arkisto

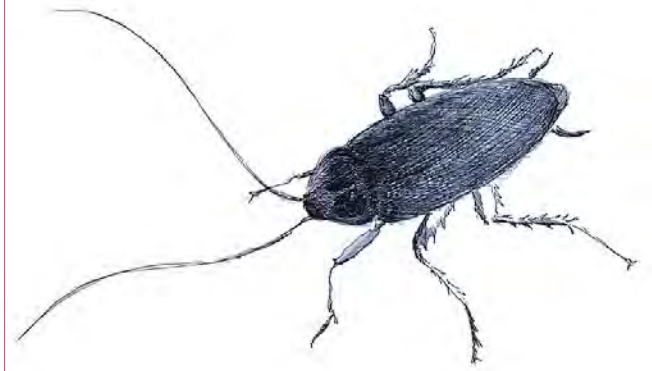
Aitolahden kesäasukkaiden kirkolle lahjoittaman kastemaljan on muotoillut Birger Federley.

Sonckin poissa ollessa myös kirkon rakennustyön yllävalvojana, koristelu- ja maalaustöiden tarkastuskomiteoiden jäsenenä ja pyysi tarvittaessa tarjouksia kirkon rakennustarvikkeista.

Teoksesta löytyy kiintoisia yksityiskohtia, kuten tämä: ”Tampereelainen K. E. Koivulan ruumisarkkuliike tarjosi vuonna 1914 vuokrattaviksi Birger Federleyn ja August Krookin suunnittelema, mustia tai valkoisia parihevosten vetämiä, avonaisia, nelipyöräisiä ruumisvaunuja. Niiden ylöspäin kaartuvan katoksen päälle oli kiinnitetty risti ja katoksen reunoja kiersivät hapsureunaiset yläverhot.” ♦

Asta Kettunen

Kirjaa voi ostaa Museo Milavidasta, Vapriikin museokaupasta ja verkkokaupasta shop.tampere.fi.

Matkakumppaneista, kuten torakasta nimeltä Bob, puhutaan usein lämmöllä ja huumorilla. Kirjassa on Pia Pyhtilän tyttären Anna Pyhtilän herkkä piirroskuvitus.

Lähetystyöntekijä kohtaa luonnon

Pia Pyhtilä on koonnut kirjaan entisten ja nykyisten lähetystyöntekijöiden tai muuten lähetystyöön liittyneiden ihmisten ajatuksia ja muistoja kohtaamisista luonnon ja luomakunnan jäsenten kanssa.

Pyhtilä kirjoittaa uutuuskirjassaan *Eläköön luomakunta!* (Suomen Lähetysseura), kuinka lemmikkien yllättävää muuttamista kotiin vaikuttaa tapahtuvan lähes säännöllisesti lähetystyössä olevien elämässä.

Pyhtilänkin elämään on päätyttyä eläimiä usein yllättäen: ”Piispa sanoi, että haluat aloittaa vuosien pidon, joten tässä on ensimmäinen vuohi, käykö se?”, toteaa autokuski.

Kertomuksiaan ihmiset ovat jakaneet lämmöllä, ja vaikuttavat myös suhtautuvan eläimiin niin. Leena on kohdannut leijonan, ja Musti ajanut pois käärmeen. Alkaa suorastaan tehdä mieli tutustua jätteenkäsittelytaidoistaan kuuluun marabuun ja mestariselviytyjä tamaaniin.

Kirja tarjoaa myös vinkkejä Hongkongiin, Namibiaan, monen mantereiden eläimiin, lintuihin, hyönteisiin ja jopa uskomuksiin tutustumista varten.

Asta Kettunen

KirkkoHarrin kasvutarina kertoo omaksi itsekse tulemisesta

”Ihmiseksi ei synnytä vaan kasvetaan”, toteaa Vesilahden kirkkoherra Harri Henttinen Miia Siistonon kirjoittamassa kirjassa *Harri Henttinen – Sieluni värit* (Docendo, 2024).

Henttinen tunsi jo lapsuudessaan, että hän on tyttö pojan ruumiissa. Ongelmat alkoivat, kun koulussa piti opetella olemaan poika muiden poikien joukossa. Se oli välillä suoranaista helvettä.

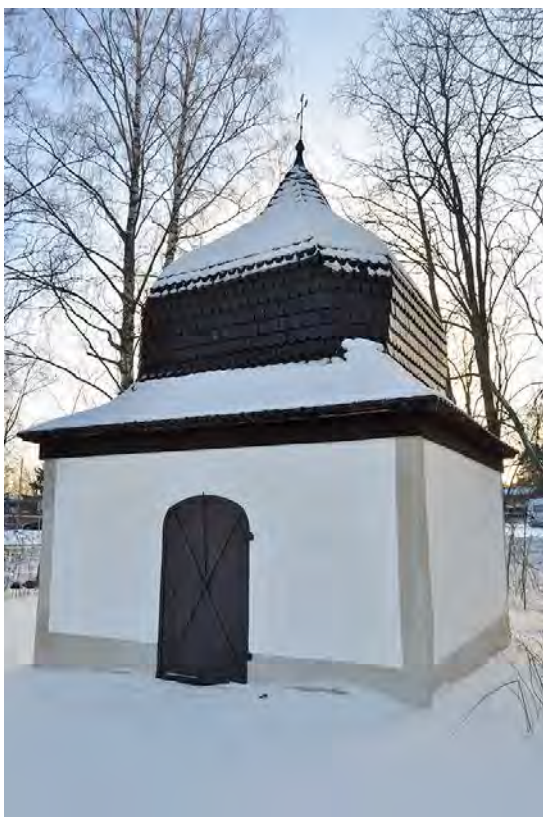
Nykyisin Henttinen määrittelee itsensä androgyniksi. Sanakirjan mukaan se tarkoittaa ihmistä, jossa miehiset ja naiselliset sukupuoliominaisuudet sekoittuvat. Aikuisiän kynnyksellä Henttinen löysi samanhenkisiä ihmisiä, jotka hyväksyivät hänet sellaisena kuin hän on. Pitkä tie itsensä löytämiseen saattoi alkaa.

Teini-iässä Henttinen kohtasi Jumalan, ja se tuntui siltä ”kuin joku olisi sytyttänyt valot sisimpään”. Hän päätti ryhtyä opiskelemaan papiksi. Tie seurakuntaan oli kuitenkin kaikkea muuta kuin helppo, mutta hän löysi paikkansa kirkossa. Pidetyn papin tuntevat lähes kaikki suomalaiset myös *Papisto*-televisio-ohjelman ansiosta.

Siistonon seurasi lähietäisyydeltä Henttisen työtä ja elämää Vesilahdella ja on selvästi onnistunut saavuttamaan kirkkoherran luottamuksen. Avoimesti kerrottu ja sujuvasti kirjoitettu tarina koskettaa.

Kirsi Airikka

Kuva: Asta Kettunen

Carl Federley (1799–1852) ja hänen poikansa Verner on haudattu Raholassa sijaitsevaan Gaddin kappeliin. Birger Federley oli heille sukua ja suunnitelli 1920-luvulla kappelin katon restauroinnin.

Kuva: Docendo

Taiteellinen johtaja Miko Jaakkola tuli Tampereen Työväen Teatteriin Kotkan kaupunginteatterista lokakuussa.

Kuva: Hannu Jukola

Teatteri tarvitsee ihmisiä yhdistäviä tarinoita

Teatteritaide voi tuoda maailman näkyväksi, koskettaa, herättää, inspiroida ja sysätä hyvään. Nämä hyvät teot ovat koetuksella, koska aika on poikkeuksellinen.

Kulttuurista ja taiteesta opetus- ja kulttuuriministeriö leikkaa 17 miljoonaa. Sosiaaliturvan leikkaukset näkyvät jo kasvavana hätänä. Mietittävää läheisten, kavereiden, kriisialueilla olevien ja oma hyvinvointi.

Tampereen Työväen Teatterin taiteellisen johtaja **Miko Jaakkola** tutkii tilannetta todenmukaisella katseella.

– Pitää olla hypoteesi maailmasta ja ajasta ympärillämme. Ohjelmisto heijastelee eri näkökulmista tätä hypoteesiä, Jaakkola kiteyttää lempeällä äänellä.

– On turvattomuutta, ja tulevaisuuden

usko koetuksella. Eriarvoisuus lisääntyy.

Työväenteatteriin Jaakkola haluaa teatteria, joka tuo lohtua tai toivoa, ylittää arjen, ottaa kantaa ja yrittää ymmärtää maailmaa. Hän toivoo esitysten lisäävän suvaitsevaisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Jaakkola etsii tarinoita, joissa puolustetaan myönteisiä näkyjä. Sekin on olennaista, että katsoja voi purkaa tunteita toisessa, teatterin maailmassa. Tarvitaan myös tarinoita, joissa tosielämän voi unohtaa.

– Nämä ovat tärkeitä funktioita, Jaakkola vahvistaa.

Ohjelmiston repertuaari on laaja, koska tasapaino erilaisten esitysten välillä on tärkeää, Jaakkola perustelee. Esitysalinnoista hän keskustele ja päättää taiteellisen työryhmän kanssa. Tasapainon löytäminen on haaste, sillä katsojatarvitteet ovat isot, ja pakko saavuttaa. Pitää kuvitella, mikä vaika-

kapa kolmen vuoden päästäkin puhututtaa.

– Kantaesitykset ovat monivuotisia projekteja. Kun kirjoitetaan uusia tekstejä, pitää sopia pitkälle tulevaisuuteen. Koska olemme kansallinen näyttämö, meidän tulee tehdä uusia avauksia, sanoo Jaakkola.

Alkavaan kevääseen tulee kolme uutukaista, joista Milko Lehto ohjaa suurelle näyttämölle Suomen kantaesityksen Ray Cooneyn farssista. Ohjelmistossa jatkaa musikaali *School of Rock*, jonka on nähnyt jo yli 20 000 katsojaa.

Ammattiteattereilla on vuosittain yhteensä 2,75 miljoonaa katsojaa. TTT:lla on vuodessa 140 000 katsojaa ja 12 kantaesitystä. Kulttuurileikkaukset vähentävät siltä neljä henkilötyövuotta ja 300 000 euroa.

– Leikkaukset raastavat kaikkia teattereita, Jaakkola toteaa.

Teatterilipun hinta nousee, kun voimaan

astuu arvonlisäveron korotus.

– Tarjontakin saattaa vähetä, Jaakkola sanoo.

Teatteriala on ryhtynyt luomaan uusia tapoja tuottaa esityksiä. Tavoitteena on keksiä keinoja, joilla laatu säilytettäisiin ja ohjelmistopaikkoja täytettäisiin.

Jaakkolan mukaan kuuden, seitsemän teatterin yhteistyö ja esitysvaihdot ovat mahdollisia.

Tekijöiden työssä jaksaminen on tärkeitä leikkauksista huolimatta.

– Teatteri on ihmisläheisin ala. Tekeminen on vaikeaa, jos ihmiset eivät voi hyvin. Meidän täytyy kiinnittää huomiota henkilökunnan hyvinvointiin, sanoo Miko Jaakkola. ♦

Elisa af Hällström

Jutun pidempi versio: siltalehti.fi

Joulukuun ekovinkki:

Tee elämäntapatesti

Entä jos metsästäisit alennusprosenttien sijaan kestävämpää elämää?

Voit aloittaa tekemällä uudistetun Elämäntapatestin, joka auttaa löytämään arvoihinsa ja elämäntilanteisiinsa sopivia valintoja.

Testi tarjoaa räätälöityjä vinkkejä, joiden avulla voi säästää ilmastoa, rahaa ja aikaa. Hiilijalanjalan tiedot saa viiden minuutin pikatestillä.

Tuloksista ja käyttäjien suunnitelmista koottua tietoa hyödynnetään päätöksenteossa ja fiksumpien tuotteiden suunnittelussa. Vastauksia ei voida yhdistää vastaajaan.

Testi löytyy osoitteella sitra.fi/hankkeet/elamantapatesti. Sitran asiantuntijan voi pyytää puhumaan kestävästä elämäntavoista osoitteesta elamantapatesti@sitra.fi.

Asta Kettunen

Lisää: siltalehti.fi/ekovinkki

Toimittaja sai vinkin vähentää maitotuotteita.

Kuva: Asta Kettunen